

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Samuel Kaše

Jeden pokračující delikt v soutěžním právu EU

Diplomová práce

Katedra evropského práva

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

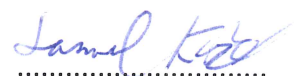
Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 29. dubna 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 140 593 znaků včetně mezer.

V Praze dne 29. dubna 2024



Samuel Kaše

Poděkování

Předně bych rád poděkoval doc. JUDr. Václavu Šmejkalovi, Ph.D. za vlídné vedení mé práce a poskytnutí pomoci a cenných rad, kdykoli jsem je potřeboval. Současně bych rád poděkoval rodině a přítelkyni za jejich podporu a pochopení, když čas jim obvykle určený byl často využit ke psaní.

Obsah

1. Úvod	1
2. Vývoj konceptu jednoho pokračujícího deliktu	5
2.1. Geneze jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU	5
2.2. Dílčí závěr	8
3. Vymezení konceptu jeden pokračující delikt	9
3.1. Znak jednoho pokračujícího deliktu	9
3.2. Objektivní spojitost	11
3.2.1. Existence globálního plánu sledující společný cíl	11
3.2.2. Totožnost samotného jednání	12
3.2.3. Komplementarita protisoutěžního jednání	19
3.3. Subjektivní spojitost	22
3.3.1. Úmysl podniku podílet se na společném plánu	22
3.3.2. Vědomost podniku o protiprávním jednání ostatních účastníků	26
3.4. Dílčí závěr	29
4. Aspekty aplikace jednoho pokračujícího deliktu	31
4.1. Užší a širší pojetí jednoho pokračujícího deliktu	31
4.2. Koncept jednoho pokračujícího delikt v kontrastu základních práv	33
4.3. Standard důkazního břemene	37
4.3.1. Odpovědnost za následné pokračování v porušování pravidel hospodářské soutěže	37
4.3.2. Zpřesnění požadavku <i>věděl a mohl vědět</i>	39
4.3.3. Vyvození odpovědnosti na základě nepřímých důkazů	42
4.4. Jeden pokračující delikt, několik samostatných protisoutěžních jednání a uložení pokuty Evropskou komisí	44
4.4.1. Problematika promlčení spojená s konceptem jednoho pokračujícího deliktu	49
4.5. Důsledek zrušení rozhodnutí Komise o dopuštění se jednoho pokračujícího deliktu	50
4.6. Dílčí závěr	52
5. Závěr	54

1. Úvod

Podniky mohou hospodářskou soutěž narušovat různými způsoby. Evropské soutěžní právo tato narušující jednání vyjmenovává ve Smlouvě o fungování Evropské unie, dále jen „SFEU“. Jedná se o zakázané dohody mezi podniky narušující hospodářskou soutěž, zneužití dominantního postavení, státní pomoc a spojování podniků.¹

Zakázané dohody, označované také jako kartelové dohody se vždy neskládají pouze z jedné protisoutěžní dohody. Naopak se mnohdy jedná o komplexní systém protisoutěžních dohod či jiných protisoutěžních jednání, které podniky uplatňují po delší časové období. Není nutné, aby se tato protisoutěžní dohoda uplatňovala pouze mezi stejnými podniky, ale je možné, aby se „strany“ protisoutěžní dohody obměňovaly. Během časového období, po které je protisoutěžní dohoda uplatňována, mohou některé podniky uplatňovat protisoutěžní činnost intenzivněji ve srovnání s ostatními podniky, některé podniky mohou v průběhu času od protisoutěžního jednání upustit, a naopak jiné podniky mohou do kartelu přistoupit.

Lze konstatovat, že protisoutěžní kartely jsou jako jakési živé organismy, které se adaptují aktuální situaci na trhu. A stejně jako podniky musí i antimonopolní orgány svou praxi situaci na trhu přizpůsobit tak, aby byly schopny tyto podniky efektivně vyšetřovat a případně i sankcionovat. Pakliže by antimonopolní úřady nijak nereagovaly na vyvíjející se praktiky podniků a pouze by rigidně aplikovaly ustanovení, která jim k tomu nabízí právní předpisy, nemohly by účinně chránit hospodářskou soutěž. K efektivní ochraně antimonopolním orgánům napomáhají vhodné právní instituty, ať již zakotvené v právních předpisech, nebo právě vytvořené vlastní aplikační praxí. Jedním z institutů, který byl do soutěžního práva EU zaveden aplikační praxí, je i koncept jednoho pokračujícího deliktu.

Je nutné upozornit, že koncept jednoho pokračujícího deliktu není čistě produktem soutěžního práva EU, jedná se o koncept přejatý. Nicméně aplikační praxe unijních orgánů dala konceptu jednoho pokračujícího deliktu takovou podobu, se kterou se lze setkat právě jen v případě aplikace soutěžního práva EU. A je to právě tento koncept, kterým se tato diplomová práce bude zabývat.

¹ Viz čl. 101 až 109 Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění) (2016/C 202/01).

Obsahem práce je identifikace jednotlivých znaků, které charakterizují jeden pokračující delikt, jakožto i vysledování vývoje jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU. V neposlední řadě se tato diplomová práce bude věnovat popisu a analýze jeho uplatňování na jednotlivé konkrétní případy ze strany Evropské komise, dále jen „Komise“. Vzhledem k absenci zakotvení konceptu jednoho pokračujícího deliktu v primárním právu EU je nutné jako stěžejní východisko předkládané práce užít rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie, dále jen „SDEU“ a Komise, a jako podpůrné prameny odbornou literaturu a odborné články.

Vzhledem k obsáhlosti samotného tématu je u čtenáře předpokládána alespoň minimální znalost soutěžního práva EU, jeho základních termínů a institutů. Neboť v opačném případě by výklad takovýchto pojmů dalece přesáhl možnosti rozsahu této práce.

Úvodní kapitola této předkládané práce se věnuje vývoji konceptu jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU. Tuto historickou exkurzi považuji za důležitou, neboť napomůže k pochopení tohoto konceptu a také důvodu, proč je tento koncept Komisí, potažmo jinými antimonopolními orgány využíván. Je ovšem nutné mít na paměti, že i přesto, že koncept jednoho pokračujícího deliktu je známý i v jiných právních systémech, mohou se mezi nimi vyskytovat jednotlivé nuance.

Základem této práce bude podrobná analýza jednotlivých dílčích znaků jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU, rozhodovací praxe Komise, kde byly tyto charakteristické znaky dovozeny, a současně formovány rozhodovací praxí SDEU. SDEU lze považovat za stěžejní orgán, který svými rozhodnutími dává konceptu jednoho pokračujícího deliktu jeho současnou podobu, v jaké jej Komise uplatňuje.

Dosavadní výzkumy a odborné texty, které se věnovaly konceptu jednoho pokračujícího deliktu, se převážně soustředily pouze na jeho jednotlivé aspekty. Ať již jeho vývoj, povrchní popsání jednotlivých charakteristických prvků, nebo jeho uplatňování v praxi. Avšak jeho hlubší a detailnější rozbor, který by utvořil ucelený výzkum o tomto konceptu, doposud v České republice zpracován nebyl.

Cílem této práce je identifikace a analýza jednotlivých znaků jednoho pokračujícího deliktu a následné projevení těchto znaků v rozhodovací praxi unijních orgánů za účelem zjištění, jakým způsobem se rozhodovací praxe v rámci konceptu jednoho pokračujícího deliktu

vyvíjela. A současně také zjištění, zdali jsou na Komisi, při současném rozhodování, kladeny větší důkazní požadavky k prokázání, zdali se podnik dopustil jednoho pokračujícího deliktu. Závěrečná část této práce se bude zabývat důsledky, které pro Komisi vyplývají v případě, kdy SDEU zruší její rozhodnutí o tom, že se podnik dopustil porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

K dosažení cíle této práce bude použito vícero druhů metod. V první řadě bude provedena stručná deskripce konceptu jednoho pokračujícího deliktu, která poslouží jako úvodní seznámí se znaky, které odborná veřejnost považuje za stěžejní.² Toto úvodní, ale stručné seznámení je důležité, aby alespoň na počátku byly vykresleny charakteristické znaky jednoho pokračujícího deliktu a v následujících kapitolách došlo již k ucelenému pochopení této problematiky. Zároveň bude vysledována geneze konceptu jednoho pokračujícího deliktu za účelem komplexního pochopení, proč se takovýto institut v právu EU nachází. K vysledování geneze tohoto konceptu je zapotřebí částečná komparace s anglo-saským právním systémem, nicméně tato předkládaná práce nemá sloužit jako komparační výzkum uplatňování jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU se soutěžním právem, respektive antitrustovým právem, které je uplatňováno v jiných právních kulturách.

Po provedení vývoje konceptu jednoho pokračujícího deliktu a analýzy jednotlivých znaků bude následovat metoda syntézy jednotlivých závěrů, která zhodnotí, zdali je v současné době po Komisi požadován odlišný přístup v rámci prokazování či odůvodňování závěru, že se podnik dopustil porušení pravidel soutěžního práva ve formě jednoho pokračujícího deliktu. V posledních kapitolách bude převažovat metoda deskriptivní, přičemž základ těchto kapitol bude převážně v rozhodnutích SDEU, která měla za důsledek zrušení předcházejícího rozhodnutí Komise.

Předkládaná diplomová práce umožní osobám znalým soutěžního práva EU bližší pochopení jednoho pokračujícího deliktu, stejně tak jeho aplikační praxi ze strany Komise a SDEU. V neposlední řadě tato práce bude moci sloužit podnikům jakožto pomůcka při stanovení závěru, zdali jejich jednání na trhu může být považováno za porušování pravidel

² BAILEY, David a Laura Elizabeth JOHN. Bellamy & child: European Union law of competition. Eight edition. New York, NY: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-198-79475-2, str. 139, FAULL, Jonathan, Ali NIKPAY a Deirdre TAYLOR. Faull & Nikpay: the EU law of competition. Third edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-966509-9, str. 207, WHISH, Richard a David BAILEY. Competition Law. Ninth edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-877906-3, s. 99.

soutěžního práva ve formě jednoho pokračujícího deliktu. A to především s přihlédnutím k tomu, zdali jejich jednání naplňuje jednotlivé znaky jednoho pokračujícího deliktu, které byly dovozeny aplikační praxí. V práci je rovněž kladen důraz na jednotlivé problematické aspekty uplatňování jednoho pokračujícího deliktu, čímž je poukazováno na ty oblasti konceptu, které je nutné aplikační praxí ujasnit či upřesnit.

2. Vývoj konceptu jednoho pokračujícího deliktu

V průběhu 80. let minulého století Komise ve své rozhodovací praxi poprvé zavedla koncept jednoho pokračujícího deliktu. Tento koncept měl být účinným nástrojem³ v boji proti velice propracovaným a rozsáhlým protisoutěžním deliktům, které již nebyly jen pouhou jednou dohodou mezi dvěma podniky na území jednoho státu. Mnohdy se jednalo o celý komplex dohod mezi několika podniky, který měl negativní vliv na území celého Evropského společenství.⁴ V následujících letech se koncept jednoho pokračujícího deliktu natolik etabloval, že sám SDEU začal posléze považovat onen koncept za ustálené právo.⁵ Účelem této kapitoly je přiblížení vnesení konceptu jednoho pokračujícího deliktu do práva EU a stručné popsání jeho vývoje.

2.1. Geneze jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU

Koncept jednoho pokračujícího deliktu byl poprvé uplatněn v rámci evropského soutěžního práva v 80. letech minulého století, konkrétně v případě *Polypropylene* z roku 1986.⁶ V dané věci mezi sebou celkem 15 petrochemických společností udržovalo natolik blízký soutěžní vztah, který vedl Komisi k rozhodnutí, že je nutné takovéto protisoutěžní jednání postihnout přísněji nežli jiné, do té doby stíhané případy. V tomto, pro soutěžní právo přelomovém rozhodnutí, se mezi sebou podniky scházely po dobu 5 let, udržovaly mezi sebou blízké vztahy, a to vše s cílem kontrolovat cenu polypropylenu v Evropě.⁷

„Od roku 1977 výrobci dodávající polypropylen v rámci EHS, byli účastníky celého komplexu smluv, schémat, ujednání a opatření, o nichž bylo rozhodnuto v rámci systému pravidelných schůzek a průběžných kontaktů (...). Komise se domnívá, že celý komplex dohod

3 pozn. autora: V současné době stále je účinným nástrojem, viz např. Rozhodnutí Komise ze dne 27. 9. 2017, ve věci AT.39824-Trucks, které bylo potvrzeno i v rozsahu jednoho pokračujícího deliktu Rozsudkem Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, ve věci Scania a další v. Komise, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103.

4 BLOCKX, Jan. Mens rea in Article 101 TFEU, Mens Rea in EU Antitrust law: When Intentions Matter. Antwerp: University of Antwerp, Faculty of Law, 2019. ISBN 978-94-0352-353-8, odst. 202.

5 Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, Verhuizingen Coppens v. Komise, C-441/11 P, ECLI:EU:C:2012:778, bod 41; Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. 6. 2015, P Fresh Del Monte Products Inc v. Komise, C-293/13 EU:C:2015:416, bod 156; Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-626/13 P, EU:C:2017:54, bod 60.

6 ROMIĆ, Mirna. Particularities of Proving a Single and Continuous Infringement of EU Competition Rules. Online. 2020. [cit. 2024-03-28], Dostupné z: https://yars.wz.uw.edu.pl/images/yars2020_13_22/YARS_13_22_9_Romic.pdf. Rozhodnutí Komise ze dne 23.4.1986, ve věci IV/31.149 – Polypropylene.

7 Rozhodnutí Komise ze dne 23.4.1986, ve věci IV/31.149 - Polypropylene, bod 80 a 81.

a opatření, o nichž bylo rozhodnuto v rámci systému pravidelných a průběžných schůzek, představuje jedinou pokračující "dohodu" ve smyslu čl. 85 odst. 1.“⁸

Koncept jednoho pokračujícího deliktu byl do práva EU vnesen britskými soutěžními právníky, jako tzv. „*offence of conspiracy*“.⁹ Takovýto delikt by se dal volně přeložit jako trestný čin spolčení. Britští právníci „*offence of conspiracy*“ převzali z amerického právního prostředí, konkrétně ze Shermanova zákona.¹⁰

Nejvyšší soud Spojených států amerických pojem „*offence of conspiracy*“ definoval ve svém rozhodnutí následovně:

„Spolčení podle Shermanova zákona je partnerství v trestné činnosti, které trvá, dokud nejsou naplněny všechny jeho cíle, nebo do okamžiku kdy pachatelé od těchto cílů upustí. Spolčení za účelem omezení nebo monopolizace obchodu neoprávněným vyloučením podniku z účasti na trhu předpokládá, že tito spiklenci zůstanou na trhu aktivní a budou pokračovat ve svém společném úsilí o vyloučení podniku, dokud se jim to nepodaří.“¹¹

Avšak i samotní právníci, kteří vycházeli z anglo-amerického právního systému, si byli vědomi, že se jedná o definičně velmi složitý institut, ba dokonce se vlastní definici, ustanovenou soudní praxí, vzpíral. Velice výstižně o tomto institutu pojednával americký soudce Jackson, který definici nazýval jako vágní, absolutně nedostačující pro moderní právo, která se mu jeví spíše jako nějaký chameleon, který se svým vnějškem dokáže přizpůsobovat okolí.¹²

V již zmiňovaném případě výrobců na trhu s polypropylenem se Komise nesnažila stroze subsumovat takovýto kartel pod relativně rigidní znění čl. 81 SES. Místo toho se pokusila zachytit fungování kartelu napříč časem, detailně a za pomoci získaných důkazních

⁸ Pozn. Autora: Komise zde hovoří o „*single continuing agreement*“ Rozhodnutí Komise ze dne 23. 4. 1986, ve věci IV/31.349, Polypropylene, bod 80 a 81, (překlad autora z anglického jazyka).

⁹ JOSHUA, Julian M. a JORDAN, Sarah. Combinations, Concerted Practices and Cartels: Adopting the Concept of Conspiracy in European Community Competition Law Symposium on European Competition Law. Online. Roč. 2004. Dostupné z: <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/njilb/vol24/iss3/24/>. [cit. 2023-12-28], s. 648.

¹⁰ Sherman Act 26 Stat. 209, 15 U.S.C. §§ 1–7.

¹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 12. 12. 1910, Kissell & Harned v. Spojené státy Americké, 218 U.S. 610 (1910), (překlad autora za anglického jazyka).

¹² Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 28. 3. 1949, Krulewitch v. Spojené státy Americké, 336 U.S. 440 (1949), (překlad autora za anglického jazyka). *Pozn. autora:* Tato definiční vágnost bude i jednou z částí následující kapitoly, která se věnuje konceptu jednoho pokračujícího deliktu v kontrastu základních práv.

prostředků, prozkoumat jeho jednotlivé aspekty, a to celé jako jeden komplex subsumovat pod čl. 81 SES, jakožto dohodu existující a uplatňující se v běhu času.¹³

Je vcelku zřejmé, že takto nově pojatou koncepci protisoutěžního jednání mnoho soutěžních právníků nepřijímalo. Dle jejich názoru se jednalo jen o jakýsi „balík protisoutěžních dohod“. Komise však prokázala, že tyto jednotlivé dohody tvořily dohromady celý komplex velmi propracovaných dohod, vzájemných jednání, kde spolu podniky projednávaly fixaci cen, omezení výroby, a i zde probíhala vzájemná výměna citlivých, neveřejných obchodních informací. Tribunál se k tvrzením Komise přiklonil a potvrdil, že jednotlivá protisoutěžní jednání je nutno v tomto případě posuzovat jako jeden pokračující delikt. Byla to totiž právě jednotlivá protisoutěžní jednání, která až ve spojení s dalšími protisoutěžními jednáními měla dosáhnout onoho protisoutěžního cíle, který si podniky společně vymezily, a to narušit tržní cenu na trhu s polypropylenem.¹⁴

Důležitým rozhodnutím, kde se Soudní dvůr pokusil o jakousi definici, je případ *Montecatini* z roku 1999.¹⁵ Soudní dvůr poměrně velmi stručně judikoval, že:

„V této souvislosti je třeba pouze konstatovat, že ačkoli má pojem pokračujícího protiprávního jednání v právních řádech členských států různé významy, v každém případě se jedná o více protiprávních jednání, respektive jednání, jimiž je naplněn jeden protiprávní čin, spojený společným subjektivním prvkem.“¹⁶

Vzhledem k výše zmíněnému nepřekvapí, že jeden pokračující delikt není zakotven v primárním právu EU, avšak pouze v právu sekundárním a v unijním *soft law*. Jedná se tak částečně o pojem doktrinní, užívaný a respektovaný na základě rozhodovací praxe. Jediným místem, kde se v unijní legislativě, koncept jednoho pokračujícího deliktu vyskytuje je v ustanovení aplikačního nařízení 1/2003, která se týkají promlčecích lhůt a ukládání sankcí, kde se uvádí:

13 JOSHUA, Julian M. Single Continuous Infringement of Article 81 Ec: Has the Commission Stretched the Concept Beyond the Limit of Its Logic? Online. Roč. 2021. [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: https://www.biccl.org/files/4360_single_continuous_infringement_of_article_81_ec_2.pdf, str. 1.

14 BLOCKX, Jan. Mens rea in Article 101 TFEU, Mens Rea in EU Antitrust law: When Intentions Matter. Antwerp : University of Antwerp, Faculty of Law, 2019. ISBN 978-94-0352-353-8, odst. 204–206.

15 Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Montecatini v. Komise*, C-235/92 P, ECLI:EU:C:1999:362.

16 *ibidem*, bod 195, (překlad autora za Anglického jazyka).

„V případě trvajících nebo opakovaného protiprávního jednání však začíná lhůta běžet dnem, kdy bylo ukončeno.“¹⁷

Jako další stěžejní rozhodnutími, která formulovala chápání konceptu jednoho pokračujícího deliktu lze uvést rozhodnutí ve věci *Team Relocationis* z roku 2007,¹⁸ ve kterém Tribunál vymezil základní definiční znaky jednoho pokračujícího deliktu. V rozhodnutí ve věci *BASF* z roku 2007,¹⁹ pak Tribunál vymezil prvky komplementarity, které musí jednotlivá protisoutěžní jednání naplňovat, aby je bylo možné považovat za jeden pokračující delikt. Současně také rozhodnutí ve věci *Trelleborg* z roku 2013,²⁰ kde Tribunál vymezil prvky totožnosti jednání, které Komise a SDEU musí zkoumat v případě, že uznají podnik vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu. V rozhodnutí ve věci *Infineon Technologies* z roku 2018²¹ Soudní dvůr v rozhodnutí ve věci upřesnil podmínky vědomosti posuzovaného podniku o protisoutěžním jednání jiných podniků, se kterými tento posuzovaný podnik přišel do styku. Všechna tato rozhodnutí budou v této práci podrobně analyzována tak, aby vystihla jednotlivé znaky konceptu jednoho pokračujícího deliktu.

2.2. Dílčí závěr

Koncept jednoho pokračujícího deliktu byl v právu EU poprvé uplatněn v druhé polovině 80. let minulého století, nicméně do této doby tento koncept pro soutěžní právo nebyl zcela neznámým. Díky vnesení tohoto konceptu z amerického antitrustového práva se Komisi podařilo postihnout kartel výrobců na trhu s polypropylenem, který do té doby neměl na evropském trhu obdoby. Avšak nezůstalo pouze u tohoto jednoho kartelu a Komise, i přes absenci zakotvení konceptu jednoho pokračujícího deliktu v primárním právu, zařadila jeden pokračující delikt do své „běžné“ aplikační praxe v soutěžním právu. SDEU svými rozhodnutími koncept jednoho pokračujícího deliktu zpřesňuje a vymezuje jednotlivé znaky, které jednání musí mít, aby Komise mohla posuzovaný podnik uznat vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

17 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy, čl. 25 odst. 2, přestože české znění používá pojem trvajících, je běžně používaný i termín pokračující delikt, jenž používá tato diplomová práce.

18 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, *Team Relocationis* a další v. Komise, T-204/08, ECLI:EU:T:2011:286.

19 Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, *BASF a UCB v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380.

20 Rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2013, *Trelleborg Industrie v. Komise*, T-147/09, ECLI:EU:T:2013:259.

21 Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 9. 2018, *Infineon Technologies v. Komise*, C-99/17 P, ECLI:EU:C:2018:773.

3. Vymezení konceptu jeden pokračující delikt

Jeden pokračující delikt, dále také „SCI“, jakožto zkratka slovního spojení z anglického jazyka „*Single and continuous infringement*“,²² označuje situaci, kdy se několik podniků podílí na protiprávním jednání, při němž sledují společný hospodářský cíl, a sice konkrétním způsobem narušit hospodářskou soutěž. Jednotlivá protiprávní jednání jsou vzájemně spojena stejným objektem, prvky, jenž jako celek sledují stejný cíl a stejnými subjekty, které si jsou vědomy, že se podílejí na dosažení globálního plánu sledující společný cíl.²³

Definiční znaky jednoho pokračujícího deliktu byly dovozeny rozhodovací praxí SDEU, kdy tato rozhodovací praxe reagovala na specifika jednotlivých případů. Jako základní znaky lze považovat (i) globální plán sledující společný cíl, (ii) úmysl podniku podílet se na tomto plánu, a konečně (iii) vědomost podniku o protiprávním chování ostatních účastníků.²⁴ Tato kapitola jednotlivé definiční znaky detailně zanalyzuje a zaměří se na jednotlivé prvky těchto definičních znaků.

3.1. Znaky jednoho pokračujícího deliktu

Právě případ *Polypropylene* je vhodný příkladem pro uvedení do problematiky jednoho pokračujícího deliktu. Respektive pomáhá pochopit, co to jeden pokračující delikt je, a jak se liší od typického protisoutěžního jednání, které jako jeden pokračující delikt nelze klasifikovat.

Jedním z hlavních znaků jednoho protisoutěžního deliktu je vzájemná provázanost protisoutěžního jednání jednotlivých podniků, jako tomu bylo ve výše zmíněném případě *Polypropylene*, kde se 15 podniků tajně dohadovalo na určování výsledné ceny za polypropylen na evropském trhu.²⁵

Stejně jako může být jeden pokračující delikt uplatňován v rámci jistého výrobku, může být komplex dohod vázán i na větší množství výrobků. Není nutné, aby se podnik po dobu trvání zakázané dohody dopouštěl vždy stejného protisoutěžního jednání, jakým je například

22 V méně častých případech se lze setkat i s názvem „*Single complex and continuous infringement*“, zkráceně „*SCCI*“. Takovýto pojem například užívá autor Konstantin Seifert, v článku *The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarian?*.

23 Rozhodnutí Komise ze dne 27. 11. 2013, ve věci AT.39611 – *Shrimps*, bod 378.

24 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, *Team Relocationis a další v. Komise*, T-204/08, ECLI:EU:T:2011:286, bod 37.

25 Rozhodnutí Komise ze dne 23. 4. 1986, ve věci IV/31.349, *Polypropylene*.

určení výsledné ceny výrobku, nebo například rozdělení zeměpisného trhu, naopak může v průběhu plynutí času své protisoutěžní jednání měnit, aniž by došlo z jeho strany k vyvinění se z jednoho pokračujícího deliktu.²⁶ Dokonce ani ukončení účasti v zakázané dohodě nemusí vést k zániku odpovědnosti podniku za protisoutěžní jednání. Jak již bylo řečeno výše, kartel je jako živoucí organismus, který se přizpůsobuje trhu, a tak je vhodné jej i posuzovat.²⁷

Tribunál ve svém rozhodnutí ze dne 16. června 2011 ve věci T-204/08 uvádí následující:

„(...) k prokázání účasti na jediném a pokračujícím protiprávním jednání musí být splněny tři podmínky, a sice existence globálního plánu sledujícího společný cíl, úmysl podniku podílet se na tomto plánu a skutečnost, že podnik měl (prokázanou nebo předpokládanou) vědomost o protiprávním chování ostatních účastníků.“²⁸

Z citovaného bodu rozhodnutí vyplývají tři základní definiční znaky jednoho pokračujícího deliktu, a sice existence (i) globálního plánu sledujícího společný cíl, (ii) úmysl podniku podílet se na tomto plánu a konečně (iii) vědomost podniku o protiprávním chování ostatních účastníků.²⁹ Avšak tyto tři základní definiční znaky v sobě dále zahrnují jednotlivé dílčí znaky, kterým se aplikační praxe věnovala a dále je rozváděla. Pro ucelené pochopení je vhodné výše uvedené znaky roztřídit a vymežit rozdíly mezi objektivní a subjektivní spojitostí posuzovaného jednání.

- (i) Objektivní spojitost vyžaduje, aby antimonopolní orgány prokázaly spojitost mezi několika jednotlivými jednáními, které sledují jeden konkrétní cíl. A právě souhrn těchto konkrétních cílů tvoří onen globální plán. K vysledování těchto spojitostí užívají antimonopolní orgány domněnky, jednotlivé přímé a nepřímé důkazy,

26 Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, Comap v. Komise, T-377/06, ECLI:EU:T:2011:108, bod 81-83.

27 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. 3. 2000, Cimenteries CBR v. Komise, T-25/95, ECLI:EU:T:2000:77, bod 4267, a tam část, která se věnuje rušení rozhodnutí, v rámci vyměření doby účasti jednotlivých podniků v zakázaném protisoutěžním jednání; obdobně také Rozsudek Tribunálu ze dne 3. 3. 2011, Siemens v. Komise, ve věci T-110/07, ECLI:EU:T: 2011:68, bod 241 a následující.

28 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, Team Relocationis a další v. Komise, T-204/08, ECLI:EU:T:2011:286, bod 37; současně se zde hovoří o jediném a pokračujícím protiprávním jednání, kdy unijní orgány tento pojem v některých případech nazývají takovýmto způsobem, nicméně se jedná o synonymum pojmu jeden pokračující delikt.

29 WHISH, Richard a David BAILEY. Competition Law. Ninth edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-877906-3, s. 99.

ohledně dohod, které se vzájemně doplňují. Toto v souhrnu prokáže určitý stupeň propojení a koordinace.³⁰

- (ii) Subjektivní spojitost vyžaduje, aby antimonopolní orgány prokázaly, že účastníci byli, nebo si museli být vědomi globálního plánu a současně, že k naplnění tohoto plánu vyvinuli jisté příčinění.³¹ V následující kapitole se tato práce bude věnovat míře, s jakou je nutné výše popsané, prokázat.

3.2. Objektivní spojitost

3.2.1. Existence globálního plánu sledující společný cíl

Aby Komise byla schopna prokázat existenci globálního plánu nebo společného ekonomického cíle, který je propojován právě sérií protisoutěžních praktik, musí prokázat, že tato jednání sdílí společné znaky a jsou vzájemně komplementární. Je podstatné, aby jednotlivá protisoutěžní jednání čelila jednomu či několika následkům běžné hospodářské soutěže a prostřednictvím vzájemné interakce tato jednání přispívala k uskutečnění souhrnu protisoutěžních účinků, které podniky předvíдалy v rámci globálního plánu směřujícího k jedinému cíli.³² Přičemž nelze apriori říci, jak intenzivní tato interakce musí být, vždy je nutné zkoumat vlastnosti posuzované kartelové dohody, jednotlivé protisoutěžní dohody a účinky, které podniky zamýšlely či úspěšně vyvolaly. Komise se ve svých dřívějších rozhodnutích, při rozhodování o jednom pokračujícím deliktu, odvolávala na skutečnost, že všechna jednání v rámci posuzovaného jednání měla za cíl narušit nebo ovlivnit hospodářskou soutěž. SDEU však vyslovil, že narušení nebo ovlivnění hospodářské soutěže je, jakožto předmět či účinek podstatným prvkem jakéhokoli jednání spadajícího do působnosti čl. 81 odst. 1 SES.³³ Při opomenutí přesnější definice tohoto bodu v rámci jednoho pokračujícího deliktu by riziko, že taková definice pojmu globálního plánu nebo společného ekonomického cíle částečně zbaví pojem jednoho pokračujícího deliktu jeho smyslu. V případě, že by SDEU ponechal takto nedokonalou definici, mělo by to za následek, že jakékoliv jednání porušující pravidla hospodářské soutěže by bylo nutné považovat

³⁰ BERQVIST, Christian. A Single and Continuous Infringement. Online. European Competition and Regulatory Law Review. 2021, s. 1-22. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3929461, s. 5.

³¹ ibidem, s. 5.

³² Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, BASF a UCB v. Komise, T-101/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 179

³³ Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, BASF a UCB v. Komise, T-101/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 180.

za naplňující znak jednoho pokračujícího deliktu. Tedy takováto definice by nijak nereflektovala rozdíl mezi jediným porušením pravidel hospodářské soutěže a mezi jedním pokračujícím deliktem.

I přesto, že by se mohlo zdát, že tento bod definice je poměrně jasně a výstižně SDEU definován, i v recentních rozhodnutích musel SDEU Komisi vytknout, že porušení či ovlivnění hospodářské soutěže nelze bez dalšího považovat za určující znak jednoho pokračujícího deliktu, neboť Komise se k takovému závěru i v současné době uchyluje.³⁴

3.2.2. Totožnost samotného jednání

Pro uznání podniků vinnými z jednoho pokračujícího deliktu je nutné, aby jejich jednání měla i jisté prvky totožnosti. Prvky totožnosti byly sice dovozeny aplikační praxí, ale až v případě *Trellborg* z roku 2013³⁵ je Tribunál zkompletoval, jako kritéria, které je nutné posuzovat v okamžiku, kdy se rozhoduje o jednom pokračujícím deliktu. Konkrétně se jedná o (i) totožnost cílů dotčených praktik, (ii) totožnost dotčených výrobků a služeb, (iii) totožnost podniků, které se těchto praktik účastnily a (iv) totožnost způsobů jejich provádění. Skutečnosti, které mohou být taktéž zohledněny pro účely přezkumu, je dále totožnost zúčastněných fyzických osob jednajících na účet podniků,³⁶ totožnost zeměpisné působnosti dotčených praktik a totožnost uplatňování jednání v čase.³⁷ Je však nutné zdůraznit, že tato kritéria podnik svým jednáním nemusí naplnit kumulativně. Praxe nicméně ukazuje, že Komise při subsumování jednotlivých skutečností pod tyto znaky postupuje poměrně flexibilně a tyto znaky si vykládá extenzivně. Tato praxe Komise bývá ze strany odborné veřejnosti kritizována pro svou neprůhlednost.³⁸

³⁴ Rozsudek Tribunálu ze dne 2. února 2022, *Scania a další v. Komise*, T-799/17, ECLI:EU:T:2022:48, bod 449, obdobně také rozsudek Tribunálu ze dne 24. září 2019, *HSBC a další v. Komise*, ve věci T-105/17, ECLI:EU:T:2019:675, bod 216.

³⁵ Rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2013, *Trelleborg Industrie v. Komise*, T-147/09, ECLI:EU:T:2013:259.

³⁶ Pozn. autora: typicky se bude jednat o členy statutárních orgánů, např. Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, ve věci *Scania a další v. Komise*, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103.

³⁷ *ibidem*, bod 60.

³⁸ JOSHUA, Julian M. *Single Continuous Infringement of Article 81 Ec: Has the Commission Stretched the Concept Beyond the Limit of Its Logic?* Online. Roč. 2021. [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: https://www.biicl.org/files/4360_single_continuous_infringement_of_article_81_ec_2.pdf, str. 14.

(i) Totožnost cílů dotčených praktik

V případě, kdy jsou cíle, kterých se podniky snaží dosáhnout svým jednáním totožné, je pravděpodobné, že Komise bude úspěšná při shledání těchto jednání jakožto součástí jednoho pokračujícího deliktu.³⁹

V případě *Toshiba* z roku 2011⁴⁰ Tribunál rozhodl, že protiprávní jednání, které spočívalo v celosvětové kartelové dohodě a koluzní činnosti evropských výrobců, mělo za cíl přerozdělit celosvětový trh s dotčenými výrobky mezi jednotlivé účastníky protisoutěžního jednání.⁴¹ Nicméně Soudní dvůr takovýto závěr Tribunálu musel odmítnout pro jeho obecnost. Důvodem bylo, že přerozdělení trhu je také jedním z aspektů, jenž je poměrně běžný u protisoutěžního jednání, a tak bez dalšího nelze takového odůvodnění považovat za dostatečné.⁴²

Naproti tomu v případě *Technische Unie* z roku 2003⁴³ se podniky dopustily jednání, které spočívalo v kolektivním systému exkluzivity a jednání týkající se určování cen. Tato jednání sledovala totožný protisoutěžní cíl, a sice udržení cen na úrovni vyšší, než jaká byla stanovena výsledkem hospodářské soutěže. Tribunál takto vymezené protisoutěžní jednání v rámci jednoho pokračujícího deliktu považoval za dostatečné, vzhledem k jeho určitosti.⁴⁴ Ve shodě s takovýmto tvrzení byla i generální advokátka J. Kokott, která ve svém stanovisku, stejně jako Tribunál, tvrdila, že obě výše zmíněná protisoutěžní jednání sledovala totožný protisoutěžní cíl.⁴⁵ Výše uvedené závěry potvrdil i Soudní dvůr v rozhodnutí o kasačním opravném prostředku v téže věci.⁴⁶

(ii) Totožnost dotčených výrobků a služeb

³⁹ Pozn. autora: Je nutné mít na paměti, jak bylo uvedeno výše, že takovým cílem by nemělo být narušení ovlivnění soutěže, vzhledem k tomu, že takovýto cíl je přítomný v jakémkoli protisoutěžním jednání.

⁴⁰ Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 12. 7. 2011, *Toshiba Corp. v. Komise*, T-113/07, ECLI:EU:T:2011:343.

⁴¹ *ibidem*, bod 228-229.

⁴² Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 12. 2013, *Siemens AG, Mitsubishi Electric Corp. a Toshiba Corp. v. Komise*, C-239/11 P, C-489/11 P and C-498/11 P, ECLI:EU: C:2013:866, bod 246; Tento případ je vcelku štědrý na formování uplatňování jednoho pokračujícího deliktu, proto bude detailněji rozebírán v následující kapitole věnující se uplatňování konceptu jednoho pokračujícího deliktu.

⁴³ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 16. 12. 2003, *DEP Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, T-5/00 a T-6/00, T:2003:342.

⁴⁴ *Ibidem*, bod 340-343.

⁴⁵ Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 8. 12. 2005, ve věci *Technische Unie v. Komise*, C-113/04 P, ECLI:EU:C:2005:752, bod 60, „Aby mohly být jednotlivé skutky považovány za jediné protiprávní jednání, je skutečně nezbytné, aby „[byly] z důvodu svého totožného cíle, který se týká narušování hospodářské soutěže v rámci společného trhu, součástí jednotného záměru“.

⁴⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 9. 2006, *Technische Unie v. Komise*, C-113/04 P, bod 180-183.

Je vcelku logické, že v případě, kdy se podniky dopouštějí porušování soutěžního práva na trhu s totožnými výrobky, Komise snáze prokáže, že zde existoval nějaký globální plán, ostatně většina postihnutých protisoutěžních se týkala právě totožných výrobků či služeb.⁴⁷

Nicméně, v rozhodovací praxi lze nalézt i rozhodnutí, kde se Komisi podařilo prokázat, že se globální plán týkal i odlišných výrobků. Mimo již výše uvedená rozhodnutí⁴⁸ se například jednalo o trh s peroxidem vodíku a perboritanem sodným. Tyto chemické sloučeniny byly dále upravovány, proto se rozhodnutí týkalo i látek z takto vyrobených chemických sloučenin.⁴⁹ Je však vhodné poznamenat, že peroxid vodíku je jedna ze základních látek perboritanu sodného, proto Komise dospěla k závěru, že tyto dva odlišné produkty jsou součástí globálního plánu.⁵⁰

V dalším rozhodnutí Tribunálu, které se týkalo případu zařízení do koupelen z roku 2013⁵¹, judikoval, že Komise přísluší prokázat existenci jednoho pokračujícího deliktu, který se týkal odlišných výrobků, služeb nebo území. Konkrétně se tento případ týkal výrobků jako jsou kohoutky a ostatní armatury, sprchové kouty a sanitární keramika.⁵² Nicméně je důležité si uvědomit, že se v každém ze zmíněných případů jednalo o vertikálně propojené, nebo vůči sobě komplementární, výrobky.⁵³

(iii) Totožnost podniků účastnících se globálního plánu

V úvodu práce byla kartelová dohoda přirovnána k živoucímu organismu, který se vyvíjí v čase, a to i s ohledem na jednotlivé účastníky. V případě globálního plánu je nutné zkoumat jednotlivé kartelové dohody a jednotlivé účastníky těchto dohod. Totiž v případě, kdy by zde

⁴⁷ Např. Rozhodnutí Komise ze dne 15. 10. 2008, ve věci COMP/39188 – Bananas, bod 4-6; Rozhodnutí Komise ze dne 23. 6. 2010, ve věci COMP/39092 – Bathroom Fittings and Fixtures, bod 5; Rozhodnutí Komise ze dne 27. 9. 2017, ve věci AT.39824 - Trucks, bod 5.

⁴⁸ Rozhodnutí Komise ze dne 30. 10. 2002, ve věci AT.35587 - PO Video Games, AT.35706 - PO Nintendo Distribution a AT.36321 Omega/Nintendo+1 a Rozhodnutí Komise ze dne 26. 10. 2004, ve věci AT.38338, PO/Needles.

⁴⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 3. 5. 2006, ve věci COMP/38.620-Hydrogen Peroxide and Perborate, bod 4–14 a 98; současně je nutné říct, že takovéto rozdělení je relevantní i v rámci požadavku totožnosti výrobků.

⁵⁰ ibidem, bod 5.

⁵¹ Rozsudek Tribunálu ze dne 13. 9. 2013, Masco a další v. Komise, T-378/10, ECLI:EU:T:2013:469.

⁵² ibidem, bod 3, 22 a 67.

⁵³ K tomu srov. např. Rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2012, Alamet v. Komise, T-410/09, ECLI:EU:T:2012:676; Rozsudek Tribunálu ze dne 13. 9. 2013, Masco a další v. Komise, T-378/10, ECLI:EU:T:2013:469; Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 14. 5. 1998, Sarrió v. Komise, T-334/94, EU:T:1998:97, bod 158 a 164 – 175; Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 9. 2006, Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, EU:C:2006:593, bod 170 – 173, 180 a 185; Rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 15. 6. 2005, T-71/03, T-74/03, T-87/03 and T-91/03 SGL Carbon a další v. Komise, ECLI:EU:T:2005:220, body 37–50.

existovalo několik kartelových dohod, kterých by se účastnily vždy jen některé podniky a jiné podniky se účastnily jen některých z posuzovaných dohod, tak ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu by bylo možné uznat vinnými právě jen ty podniky, které se účastnily všech kartelových dohod. Nikoli ty podniky, které se účastnily pouze jedné kartelové dohody. Tento důvod je relativně prostý. I přesto, že by připadalo v úvahu přičíst odpovědnost podniku za jednání jiného podniku, o čemž tato práce také bude pojednávat, je nutné zvážit, nakolik se podniky, které se účastnily pouze jedné kartelové dohody, mohly zasadit o prosazení globálního plánu.⁵⁴ Je vhodné zmínit, že v případě, kdy se neprokáže účast podniku na globálním plánu, musí Komise jeho jednotlivá porušení soutěžního práva stíhat samostatně, což pro dotyčný podnik znamená, že může být nakonec uloženo několik pokut za jednotlivé kartelové dohody.⁵⁵

Ustálená praxe panuje v situacích, kdy ke kartelové dohodě postupně přistupují, potažmo z ní jednotliví účastníci odstupují. Takto obměněné kartelové dohody nebudou posuzovány separátně, mimo jeden pokračující delikt. Avšak praktický dopad mají tyto skutečnosti na přistoupivší či odstoupivší podniky, které budou stíhány pouze za ta časová období, ve kterých se kartelových dohod účastnily, nikoli za celé časové období, po které byly související kartelové dohody uplatňovány.⁵⁶

V neposlední řadě je zde dopad na promlčení takového jednání, kdy počátek běhu promlčecí lhůty je stanoven na okamžik, kdy došlo k ukončení celého protisoutěžního jednání, nikoli pouze ukončení jednání toho konkrétního podniku.⁵⁷ Problematice promlčení se tato práce bude detailně věnovat v následující kapitole.

⁵⁴ Rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 15. 6. 2005, T-71/03, T-74/03, T-87/03 and T-91/03 SGL Carbon a další v. Komise, ECLI:EU:T:2005:220, bod 120.

⁵⁵ ibidem, bod 126-127; Konkrétně se jednalo o společnost SGL, které se dopustila porušení pravidel hospodářské soutěže na trhu s (i) grafitovými elektrodami, (ii) isostatickým grafitem a (iii) extrudovanými grafitovými tyčemi; Rozhodnutí Komise ze dne 17. 12. 2002, ve věci AT.37667, Speciality Graphite, Rozhodnutí Komise ze dne 3. 12. 2003, ve věci AT.38359, Electrical and mechanical carbon and graphite products a Rozhodnutí Komise ze dne 3. 9. 2004, ve věci AT.38069, Copper Plumbing Tubes.

⁵⁶ Rozhodnutí Komise ze dne 21. 10. 1998, ve věci AT.35691, Pre-insulated pipe cartel, bod 134

⁵⁷ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. 12. 1991, Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, ECLI:EU:T:1991:75, bod 307-310.

(iv) Totožnost způsobů provádění

Pro posouzení totožnosti způsobu provádění, musí Komise přesně vymezit, v čem spatřuje protisoutěžní jednání. Například v případě *Airfreight* z roku 2017⁵⁸ Komise takové jednání vymezila jako jednání, které spočívalo v koordinaci cenové politiky posuzovaných podniků, s cílem omezení soutěže.⁵⁹ Totožností způsobu jednání zde však není myšleno to, že protisoutěžní jednání podniku musí mít po celou dobu účasti v kartelu totožný projev, ale že všichni účastníci kartelové dohody jednají totožně. A to za účelem dosažení společně vytyčeného cíle.⁶⁰

V rozhodnutí *Trucks* z roku 2017⁶¹ Komise prokázala totožnost uplatňovaného protisoutěžního jednání s odkazem na důkaz, že i přesto, že se v podnicích měnili členové statutárních orgánů, tak to nemělo žádný vliv na ukončení protisoutěžního jednání. Důvodem, proč tyto personální změny neměly dle Komise vliv na protisoutěžní jednání, byla skutečnost, že personální změny v podnicích probíhaly postupně a vždy v jednom podniku, tedy ostatní podniky dohlédly na to, aby noví statutáři v zakázaném jednání v podstatě pokračovali.⁶² Tato totožnost způsobu jednání není přerušena ani v případě, kdy se uplatňované jednání vyvíjí a přizpůsobuje trhu, avšak za podmínky, že sleduje stejný protisoutěžní cíl, který byl vytyčen na počátku.⁶³

Může vyvstat otázka, zdali všechna jednání uplatňovaná podnikem v rámci posuzovaných kartelových dohod musí být soutěžním právem zakázaná, aby bylo možné takové jednání podniku subsumovat pod jeden pokračující delikt. Soudní dvůr však shledal, že pro účely prokázání jednoho pokračujícího deliktu je obvykle nutné posoudit různé vazby existující mezi jednotlivými prvky tvořícími dotčené protiprávní jednání. Kontakt mezi podniky, který sám o sobě nepředstavuje porušení čl. 101 odst. 1 SFEU, tak může být relevantní pro prokázání existence jednoho pokračujícího deliktu, který toto ustanovení porušuje. A to s přihlédnutím ke kontextu, v němž k tomuto kontaktu došlo. V takové situaci je uvedený

⁵⁸ Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2017, ve věci AT.39258, *Airfreight*.

⁵⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2017, ve věci AT.39258, *Airfreight*, bod 1–5.

⁶⁰ *ibidem*, bod 879.

⁶¹ Rozhodnutí Komise ze dne 27. 9. 2017, ve věci AT.39824, *Trucks*.

⁶² *ibidem*, bod 326–328.

⁶³ *ibidem*, *Trucks*, bod 329.

kontakt součástí souboru nepřímých důkazů, kterými může Komise prokázat existenci jednoho pokračujícího deliktu porušujícího uvedené ustanovení.⁶⁴

(v) Totožnost zeměpisné působnosti dotčených praktik

V případě, kdy se podniky dopouštějí protisoutěžního jednání na totožném zeměpisném trhu, Komise snáze prokáže, že zde existoval společný ekonomický cíl či globální plán. Důvod je vcelku logický, podniky, které vykonávají protisoutěžní jednání na totožném zeměpisném trhu, mají silnou motivaci pro vytvoření společného cíle.

Nicméně v aplikační praxi se objevil i případ, kdy Komise prokázala společný ekonomický cíl v rámci rozdílných zeměpisných trhů. Konkrétně se jednalo o případ *Cimenteries CBR* z roku 2000⁶⁵ kdy se několik producentů a obchodníků s cementem v rámci několika států Evropského společenství dohodlo na přerozdělení si území a stanovení cen, za které se bude cement obchodovat.⁶⁶ Tribunál rozhodl, že v takovém případě vzájemná provázanost jednotlivých zeměpisných trhů dosáhla takové míry, že jednání učiněné v rámci jedné země vyvolalo následek i na území dalších zemí. Svým jednáním tak mohl podnik působit i na velmi vzdálené, přímo nesousedící, trhy.⁶⁷

Obdobný přístup byl zaznamenán i v recentním případě nákladních automobilů z roku 2024.⁶⁸ Jeden z dotčených podniků – společnost *Scania DE*, namítal, že mu nemohla být přičtena odpovědnost za protiprávní jednání ve formě jednoho pokračujícího deliktu, když protiprávní jednání vykonával pouze na území Spolkové republiky Německo, nikoli v rámci celého Evropského hospodářského prostoru. Soudní dvůr však potvrdil, že Komise prokázala, že společnost *Scania DE* prostřednictvím výměn informací na německé úrovni získávala

⁶⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, *Scania a další v. Komise*, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103, bod 134, k tomu srov. EUROPEAN COMMISSION. Report on Competition Policy 2022. COM(2023) 184. 2023, [cit. 2024-01-30]. Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/437a4c42-9fb1-11ee-b164-01aa75ed71a1>. ISSN 1977-1789. str. 42.

⁶⁵ Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, *Cimenteries CBR v. Komise*, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77.

⁶⁶ Rozhodnutí Komise ze dne 30. 11. 1994, ve věci IV/33.126 a 33.322 – Cement.

⁶⁷ Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, *Cimenteries CBR v. Komise*, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77, bod 4122.

⁶⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, *Scania a další v. Komise*, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103.

informace s rozsahem překračujícím německý trh. Proto Komise nepochybila při své aplikaci práva, když společnosti *Scania DE* odpovědnost za jednání ve formě jednoho pokračujícího deliktu přičetla.⁶⁹

(vi) Totožnost uplatňování dotčených praktik v čase

Provádění jednání v běhu času je jeden ze stěžejních znaků jednoho pokračujícího deliktu. Avšak i přesto, že se jedná o znak stěžejní, jeho definování je poměrně složité. V případě, kdy globální plán je uplatňován v průběhu několika let, může se zdát, že „přestávka“ několika málo měsíců v provádění onoho plánu je irelevantní. Záleží na specifikách jednotlivých případů, jak takovéto časové mezery posoudit - zdali došlo k úplnému ukončení protisoutěžního deliktu a následně k zahájení dalšího, nového protisoutěžního deliktu.

Jednou z možností, jak se podnik může vyvinut z protisoutěžního jednání, je jeho veřejné distancování se od něj, tak, aby si ostatní účastníci byli vědomi toho, že již nepodporuje obecné cíle kartelové dohody.⁷⁰ Nicméně v již citovaném rozhodnutí *Trelleborg z roku 2013* Tribunál dospěl k závěru, že i přes absenci distancování se je nutné pečlivě zkoumat běh času a aktivitu, respektive neaktivitu v uplatňování protisoutěžního jednání, jednotlivých účastníků kartelové dohody. Konkrétně v tomto případě některé podniky upustily od protisoutěžního jednání na dobu 18 měsíců. Pro tyto měsíce neexistoval žádný objektivní důkaz, který by umožňoval prokázat zapojení určité části podniků do kontaktů, ke kterým došlo během krizového období kartelové dohody mezi jinými podniky. V takovém případě Komise nemůže vyvozovat, že se podniky staly pasivními účastníky kartelové dohody, kdy měly za cíl znovuobnovit zakázanou dohodu.⁷¹

„S ohledem na tyto okolnosti projednávaného případu je třeba konstatovat, že skutečnost, že se žalobkyně takto veřejně nedistancovaly od dalších účastníků kartelové dohody, nemůže mít za důsledek, že tito účastníci získají dojem přinejmenším pasivního spolupachatelství žalobkyně, takže jejich chování nelze pokládat za mlčenlivé schválení protisoutěžní iniciativy. Neexistuje-li nepřímý důkaz umožňující dospět k závěru, že žalobkyně věděly během přechodného období o kontaktech mezi dalšími účastníky kartelové dohody s cílem obnovit

⁶⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, *Scania a další v. Komise*, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103, bod 93–103.

⁷⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Anic Participazioni v. Komise*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356, bod 83 a 84.

⁷¹ Rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2013, *Trelleborg Industrie v. Komise*, T-147/09, ECLI:EU:T:2013:259, bod 68.

kartelovou dohodu, jejíž běžné fungování bylo přerušeno, neměla tedy Komise právo odvodit jejich společnou odpovědnost z důvodu, že se otevřeně nedistancovaly od obsahu kartelové dohody. Tento důvod totiž sám o sobě nemůže stačit k napravení úplné neexistence objektivních a shodujících se nepřímých údajů, které by z objektivního i subjektivního hlediska mohly prokázat jejich zřejmou trvajícím účast a spolupachatelství na jediném protiprávním jednání během tohoto období.“⁷²

Důkazem vrckavosti posuzování času je případ příplatku za legování z roku 2005.⁷³ Zde pouze na základě jedné schůzky mezi podniky dospěl Soudní dvůr k závěru, že tato schůzka založila protiprávní jednání, které trvalo následující 4 roky.⁷⁴ Důvodem, proč bylo Soudním dvorem uznáno takovéto jediné setkání jakožto počátek jednoho pokračujícího deliktu je skutečnost, že zde byla přijata rozhodnutí, která se následně dodržovala po 4 roky. Konkrétně se jednalo o výpočet přírážky k ocelovým produktům, které měly za cíl zajistit nárůst ceny nerezové oceli tak, aby se vyrovnala růstu cen odlišných slitin.⁷⁵

3.2.3. Komplementarita protisoutěžního jednání

Společně s existencí společného cíle či globálního plánu musí Komise při prokazování jednoho pokračujícího deliktu prokázat, že jednotlivá protisoutěžní jednání uplatňovaná podniky byla vzájemně komplementární.⁷⁶ Tribunál dovedl, že nestačí pouhé konstatování společného úmyslu, ale že zde musí být vyšší míra doplňkovosti jednání. A právě tím nejvýstižnějším termínem, jak popsat tato doplňující se jednání, je jejich komplementarita. Svým vzájemným doplňováním protisoutěžních jednání dojde k dosažení společného cíle, kterého podniky zamýšlely dosáhnout.⁷⁷

V případě, který se týkal trhu s vitamíny z roku 2007,⁷⁸ došla Komise v rámci vyšetřování závěru, že protisoutěžní jednání spočívalo ve dvou rovinách. A sice, že byly uzavírány

⁷² Rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2013, Trelleborg Industrie v. Komise, T-147/09, ECLI:EU:T:2013:259, bod 69.

⁷³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 7. 2005, ThyssenKrupp Stainless GmbH v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, ECLI:EU:C:2005:454.

⁷⁴ *ibidem*, bod 39.

⁷⁵ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 13. 12. 2001, Krupp Thyssen Stainless v. Komise, T-45/98, ECLI:EU:T:2001:288, bod 83, 94 a 178.

⁷⁶ BLOCKX, Jan. *Mens rea in Article 101 TFEU, Mens Rea in EU Antitrust law: When Intentions Matter*. Antwerp : University of Antwerp, Faculty of Law, 2019. ISBN 978-94-0352-353-8, s. 64.

⁷⁷ Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, BASF a UCB v. Komise, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 181.

⁷⁸ *ibidem*.

protisoutěžní dohody a jednání ve shodě na trhu s vitamíny na (i) celosvětové úrovni a dále na (ii) evropské úrovni.⁷⁹ Komise tvrdila, že tyto dvě úrovně byly navzájem natolik provázané, že je nutné je považovat za součást globálního plánu se společným cílem. Dle Komise jednání na globální úrovni mělo za cíl omezení volné hospodářské soutěže na evropské úrovni, respektive, že evropští výrobci nebudou čelit konkurenci ze strany amerických výrobců. Současně Komise tvrdila, že jednání podniků na evropské úrovni bylo bezprostředně časově navázáno na jednání na globální úrovni.⁸⁰

Dotčené unijní podniky poukazovaly na skutečnost, že se americké podniky nijak neúčastnily evropského trhu s dotčenými výrobky. Komise však tvrdila, že se americké podniky neúčastnily porušování pravidel na unijním trhu z toho důvodu, že v okamžiku, kdy mělo být implementováno dohodnuté protisoutěžní jednání na evropském trhu, tak implementace protisoutěžního jednání na americkém trhu byla již ve své finální fázi. A za druhé, americké podniky se nechtěly účastnit hospodářské soutěže na evropském trhu, protože se s evropskými podniky dohodly, že si nebudou na těchto trzích vzájemně konkurovat.⁸¹

Nicméně Tribunál takovato tvrzení nepřijal. A svou argumentací dovedl, že prvek komplementarity v posuzovaných jednání nebyl přítomen, proto nemohl být přítomen ani globální plán se společným protisoutěžním cílem:

„Ohledně doby uplatňování dotčených dohod je třeba konstatovat, že ukončení světových dohod nejpozději dne 20. dubna 1994 implikuje, že od uvedeného data již severoameričtí výrobci nebyli povinni nevyvážet do Evropy. Sama Komise oznámila nedostatek důkazů o existenci dalších setkání či kontaktů, kterých by se severoameričtí výrobci účastnili, a jejichž prostřednictvím by stanovovali ceny pro EHP či potvrdili svůj původní závazek nevyvážet do Evropy po uvedeném datu (viz bod 165 odůvodnění rozhodnutí). Z toho vyplývá, že posouzení, podle kterého museli být evropští výrobci ujištěni, že nebudou vystaveni hospodářské soutěži ze strany severoamerických výrobců, aby si mohli rozdělit evropský trh a zachovat zvýšené ceny (...), nezohledňuje skutečnost, že světové dohody již nebyly ode dne

⁷⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 9. 12. 2004, ve věci AT.37533 – Choline chloride, bod 9, 10 a 150.

⁸⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 9. 12. 2004, ve věci AT.37533 – Choline chloride, bod 151.

⁸¹ ibidem, bod 151.

20. dubna 1994 v platnosti. Dohody o rozdělení evropského trhu totiž byly zavedeny za neexistence jakékoli dohody zakazující vývozy ze Spojených států.⁸²

Výše zmíněné mělo praktický dopad pro podnik *UCB*. Protože právě tento podnik byl shledán vinným porušení pravidel hospodářské soutěže jen po omezené časové období a v omezené míře. Byla mu tedy znatelně snížena uložená výše pokuty a současně mu Komise musela nahradit 90 % vynaložených nákladů na řízení.⁸³

Dále se k pojmu komplementarity vyjadřoval Tribunál v rozhodnutí *Alamet z roku 2012*.⁸⁴ Pro účely kvalifikace jednotlivých stupňů protisoutěžního jednání, jakožto dílů jednoho pokračujícího deliktu, je nutné zjistit, zda vykazují vzájemnou komplementaritu. A to v tom smyslu, zda každé z jednání je zaměřeno na řešení jednoho, nebo více následků „běžného modelu“ hospodářské soutěže a zda prostřednictvím vzájemného působení tato jednání přispívají k dosažení souboru protisoutěžních účinků, které si podniky vymezily v rámci globálního plánu směřující k jedinému cíli.⁸⁵ Zároveň je nutné zohlednit všechny možné skutečnosti, které mohou prokázat, nebo zpochybnit tuto vzájemnou komplementaritu. Takovouto skutečností je například doba provádění, obsah protisoutěžního jednání – včetně použitých metod a v korelaci s tím cíl jednotlivých posuzovaných dohod, respektive jednání ve vzájemné shodě.⁸⁶

I přesto, že by se mohlo zdát, že rozhodovací praxe pojem komplementarity poměrně kvalitně vymezuje, tak lze najít rozhodnutí, ve kterých není rozhodovací praxe zcela jednotná, jak by se mohlo zprvu zdát. Dokonce Soudní dvůr v rozhodnutí ve věcech C-239/11 P a C-626/13 P z roku 2013 judikoval, že podmínku komplementarity jednotlivých protisoutěžních jednání soud není *a priori* povinen prokazovat. Avšak to pouze za splnění podmínky, že se podniky svým jednáním snažily dosáhnout stejného cíle a navzájem o svém protisoutěžním jednání věděly, nebo je mohly alespoň rozumně předpokládat.⁸⁷ V takovéto

⁸² Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, *BASF a UCB v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 182.

⁸³ Rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, *BASF a UCB v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380.

⁸⁴ Rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2012, *Alamet v. Komise*, T-410/09, ECLI:EU:T:2012:676.

⁸⁵ Rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2012, *Alamet v. Komise*, T-410/09, ECLI:EU:T:2012:676, bod 154.

⁸⁶ *ibidem*, bod 154, obdobně také Rozsudek Tribunálu ze dne 28. 4. 2010, *Amann & Söhne a Cousin Filterie v. Komise*, T-446/05, ECLI:EU:T:2010:165, bod 92.

⁸⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 12. 2013, *Siemens v. Komise*, C-239/11 P, EU:C:2013:866, bod 248, obdobně také Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, C-626/13 P, EU:C:2017:54, *Villeroy & Boch*

situaci, kdy zde je určitá existence hlubší provázanosti mezi jednáním podniků, komplementaritu není nutné prokazovat.⁸⁸ Je však vhodné poukázat na skutečnost, že Komise se i nadále drží praxe komplementaritu prokazovat.⁸⁹

3.3. Subjektivní spojitost

Mimo prokázání objektivní spojitosti musí antimonopolní orgány prokázat navíc i subjektivní spojitost posuzovaného jednání dotčených podniků. Přesněji řečeno antimonopolní orgány musí prokázat vědomost podniků o účasti na spolčení.⁹⁰ Tato subjektivní spojitost zahrnuje dvě roviny, (i) úmysl podniku podílet se vlastním jednáním na společném plánu a (ii) vědomost podniku o protiprávním jednání ostatních účastníků zakázaného protisoutěžního jednání.⁹¹ Je nutné zdůraznit, že tyto požadavky jsou natolik provázané, že SDEU je ve svých rozhodnutích mnohdy směřuje.⁹²

3.3.1. Úmysl podniku podílet se na společném plánu

V rámci tohoto požadavku rozhodovací praxe nepožaduje po podniku, aby se od počátku do konce podílel na posuzované zakázané dohodě, nebo aby jeho protisoutěžní jednání sledovalo ten stejný cíl, jako protisoutěžní jednání jiného účastníka zakázané dohody. Tak bylo v případě *Team Relocations NV*,⁹³ kdy některé podniky nesledovaly od počátku uplatňování dohody stejný cíl, avšak v průběhu uplatňování mělo jejich protisoutěžní jednání *de facto* stejný následek.⁹⁴

v. Komise, bod 69, je zde důležité ta část rozhodnutí, která prokazuje, že podniky si byly navzájem vědomy protisoutěžního jednání.

⁸⁸ WHISH, Richard a David BAILEY. *Competition Law*. Ninth edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-877906-3, s. 100.

⁸⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 21. 3. 2018, ve věci AT.401336 – Capacitors, bod 729 a 746; Rozhodnutí Komise ze dne 27. 9. 2017, ve věci AT.39824– Trucks, bod 321 a 330; Rozhodnutí Komise ze dne 17. 3. 2017, ve věci AT.39258 – Airfreight, bod 879.

⁹⁰ *Pozn. autora*: Pojem spolčení vychází z anglického termínu „*conspiracy*“.

⁹¹ BERQVIST, Christian. A Single and Continuous Infringement. Online. *European Competition and Regulatory Law Review*. 2021, s. 1-22. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3929461, s. 383.

⁹² *Pozn. autora*: SDEU se k těmto podmínkám často vyjadřuje ve společných odstavcích, nicméně i přes vágnější odlišování je nezaměňuje. K tomu srov. např. Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 5. 2020, NKT Verwaltung a NKT v. Komise, C-607/18 P, ECLI:EU:C:2020:385, bod 170, Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 9. 2018, Infineon Technologies v. Komise, ve věci C-99/17 P, ECLI:EU:C:2018:773, bod 172.

⁹³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 7. 2013, *Team Relocations NV v. Komise*, C-444/11 P, ECLI:EU:C:2013:464.

⁹⁴ *ibidem*, bod 56.

Takto pojatá právní argumentace se vcelku kvalitně vypořádává s oportunním jednáním podniku. A sice pokud by podnik své jednání úmyslně měnil v průběhu účinnosti zakázané dohody nebo měl nějaké výhrady k dohodě jako takové či dokonce se snažil podvést jiné účastníky zakázané dohody jen s myšlenkou toho, že pokud se bude chovat jinak než oni, tak nemůže počítat s tím, že být uznán vinným ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu.

Obdobnou myšlenku mělo několik podniků, které se snažily svá jednání diferencovat tak, aby nebyly součástí kartelu, který by zároveň naplňoval znaky jednoho pokračujícího deliktu.⁹⁵ Ve věci *Sarrió SA* z roku 2000 proti Komisi se podnik účastnil porad kartelu, avšak nejednal tak, jak se v rámci kartelu podniky shodly, že budou jednat. Soudní dvůr judikoval, že takovéto jednání *de facto* posiluje celý kartel jako takový, vytváří na trhu nepřírozenou situaci. Podnik byl uznán vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu. Jedinou hypotetickou možností, jak by se mohl podnik vyvinut, by bylo, kdyby se veřejně od kartelu distancoval.⁹⁶ Nutno podotknout, že tato podmínka, veřejně se distancovat od určitého jednání kartelu, je zcela běžnou podmínkou pro jakékoli protisoutěžní jednání či náznak takového jednání.

V rámci jednoho pokračujícího deliktu a distancování se od protisoutěžního jednání bylo Soudem prvního stupně judikováno, že prostý odchod zástupců podniku ze schůzky nenaplňuje požadavky distancování se, a to s poukazem na skutečnost, že z takového jednání nelze jednoznačně dovodit pevný a jednoznačný nesouhlas.⁹⁷

V dalším rozhodnutí, a to ve věci *Aalborg Portland* z roku 2004,⁹⁸ Soudní dvůr poukázal na skutečnost, že ačkoliv měl podnik v celém kartelu pouze menší roli nebo se neúčastnil všech jeho částí, nemůže to mít vliv na neuznání podniku vinným ze spáchání protisoutěžního deliktu. Jediným následkem, kde se takováto skutečnost, nebo dokonce lze říct závažnost protisoutěžního jednání, promítne, je celková výše uložené pokuty.⁹⁹

95 Srov. Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 11. 2000, *Sarrió SA v. Komise*, C-291/98 P, ECLI:EU:C:2000:631, bod 50; obdobně také Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 1. 2004, *Aalborg Portland v. Komise*, C-204/00 P, ECLI:EU:C:2004:464, bod 85.

96 Srov. Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 11. 2000, *Sarrió SA v. Komise*, C-291/98 P, ECLI:EU:C:2000:631.

97 Rozsudek Soudního dvora prvního stupně ze dne 5. 12. 2006, *Westfalen Gassen Nederland v. Komise*, T-303/02, ECLI:EU:T:2006:374, bod 126.

98 Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 1. 2004, *Aalborg Portland A/ v. Komise*, C-204/00 P, ECLI:EU:C:2004:464.

99 *ibidem*, bod 86.

Avšak aby se v rámci takto pojatého jednoho pokračujícího deliktu nevyvinula příliš tvrdá a téměř bezbřehá praxe, musel SDEU v jistých případech, které rozhodoval, stanovit Komisi mantinely.

Například v již zmiňovaném rozsáhlém kartelu Cementových výrobců¹⁰⁰ Komise obvinila všechny účastníky kartelu ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu. Svoji argumentaci přitom stavěla na tom, že se jednalo o velmi rozsáhlý a komplexní systém protisoutěžních dohod, které měly společný cíl, a sice nevyvážet cement na jiné než domácí trhy, šlo tedy rozdělení si zeměpisných trhů. A současně i stejný projev protisoutěžního jednání – omezování vývozu na cizí trhy. Komisi se však nepodařilo nashromáždit takové důkazy, které by s jistotou prokazovaly, že jednotlivé dohody mezi sebou byly navzájem provázané. A tak se uchýlila k domněnce, respektive jak sama Komise tvrdí „*may be deduced*“, že takovýto komplex dohod provázaný být musel.¹⁰¹

Tribunál se však s takovouto domněnkou Komise nespokojil.¹⁰² Tribunál judikoval, že aby mohlo protisoutěžní jednání být posouzeno jako jeden pokračující delikt, musí být na jisto prokázáno, že jednotlivé jednání tvořilo součást společného globálního plánu a současně protisoutěžní jednání mělo dosáhnout společného cíle.¹⁰³ A právě v tomto případě se dle názoru Tribunálu Komisi nepodařilo prokázat, že by podniky navzájem věděly o nějakém společném plánu, a tím pádem ani nemohly jednat v úmyslu dosažení společného cíle. Tribunál tedy považoval za esenciální zkoumat, zdali Komise mohla vůbec v rámci vyšetřování hledět na jednotlivé účastníky dvou či mnohostranných protisoutěžních dohod, jako by si byli vědomi nějakého společného cíle. Alespoň ne všichni z posuzovaných účastníků si toho mohli být vědomi. Dle Tribunálu žádný z předložených důkazů, který se však týkal jen některých z podniků, nenasvědčoval tomu, že by si byly vědomy nějakého „vyššího společného cíle“. I přesto, že se tyto podniky mohly stýkat s jinými podniky, tak takováto samotná skutečnost

100 Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, Cimenteries CBR v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77.

101 Rozhodnutí Komise ze dne 30. 11. 1994, ve věci IV/33.126 a 33.322 - Cement, bod 46.

102 Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, Cimenteries CBR v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77.

103 ibidem, bod 4027.

nemůže sama o sobě znamenat, že by jejich jednání měla společný protisoutěžní cíl, natož že by se snažily vlastním společným jednáním přičinit k naplnění onoho společného cíle. Soud totiž musí postavit na jisto, že si dotčený podnik byl pevně vědom, nebo byl alespoň pevně přesvědčen, že je součástí nějaké „*panevropské*“ protisoutěžní dohody, a že pomáhal dosáhnout vytyčeného cíle.¹⁰⁴ Nicméně je nutné opět zdůraznit, že se takovéto skutečnosti netýkaly všech podniků, ale jen některých. Z takového závěru vyplývá, že skutečnost, kdy soud uzná vinným ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu určité podniky, nelze automaticky vztáhnout i na ostatní podniky, že si i ony musely být vědomy společného plánu a společného protisoutěžního cíle.

V případě *Infineon* z roku 2016¹⁰⁵ podnik argumentoval, že mu nelze přičíst odpovědnost za jeden pokračující delikt, tím pádem ani za jednání ostatních podniků, protože se nepodílel na celém protisoutěžním jednání. Konkrétně došlo k situaci, kdy si určité podniky vyměňovaly informace, nicméně tyto informace si nevyměňovaly se všemi podniky účastnicími se globální dohody.¹⁰⁶ Takovýto argument však Tribunál odmítl jako neopodstatněný.¹⁰⁷

Soudní dvůr ve svém přezkumném rozhodnutí téže věci upřesnil podmínky pro uznání podniku vinným za jednání ostatních účastníků, a to v případě, kdy se posuzovaný podnik účastnil protisoutěžního jednání jen parciálně. Konkrétně judikoval, že shledání jednoho pokračujícího deliktu je nutné odlišovat od přičtení odpovědnosti za jednání ostatních účastníků, stejně jako tomu bylo v tomto případě. A právě toto odlišení se promítlo ve snížení uložené pokuty, které reflektovalo jeho neúčast ve všech stupních protisoutěžního jednání, nikoli však v jeho úplném vyvinění.¹⁰⁸

104 Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, *Cimenteries CBR v. Komise*, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77, bod 4060, 4061, 4109 a 4112.

105 Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 12. 2016, *Infineon Technologies v. Komise*, T-758/14, ECLI:EU:T:2016:737.

106 Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 12. 2016, *Infineon Technologies v. Komise*, T-758/14, ECLI:EU:T:2016:737, bod 225–229.

107 *ibidem*, bod 230.

108 Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 9. 2018, *Infineon Technologies v. Komise*, C-99/17 P, ECLI:EU:C:2018:773, bod 174–178.

Do jisté míry přelomovým se v tomto ohledu jeví rozhodnutí Soudního dvora ve věci *NKT Verwaltungs* z roku 2020.¹⁰⁹ I přesto, že judikatura nerozlišuje mezi hlavním a vedlejším zakázaným jednáním v rámci porušování pravidel hospodářské soutěže, je nutné, dle názoru Soudního dvora, mít na paměti, že svojí podstatou některá posuzovaná jednání jsou důležitější než jiná. A pouze z některých jednání lze vyvozovat vědomost a účast na globálním plánu. A vzhledem k tomu, že podnik *NKT Verwaltungs* se účastnil jen okrajové části zakázaného jednání, nelze mu přičíst odpovědnost za jeden pokračující delikt, protože dotyčný podnik nemohl naplnit požadavek vědomosti účasti na globálním plánu.¹¹⁰

3.3.2. Vědomost podniku o protiprávním jednání ostatních účastníků

Poslední ze základních podmínek pro uznání podniku vinným ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu je jeho vědomost o protiprávním jednání ostatních účastníků protisoutěžní dohody nebo jednání ve vzájemné shodě. I v tomto bodě měl svůj velký podíl na výkladu a chápání této podmínky SDEU. Komise dle jeho slov musí prokázat, že podnik svým jednáním naplnil podmínky uvedené výše, a současně že věděl o uplatňovaném protisoutěžním jednání ostatních podniků, které se snaží dosáhnout stejného cíle, přičemž tento podnik protisoutěžní jednání nemusel nutně uplatňovat, stačí pouze pokud takové jednání plánoval uplatňovat.¹¹¹

V případě *Methacrylates – Quinn Barlo* z roku 2011,¹¹² kdy Komise dovodila odpovědnost podniku *Quinn Barlo* za porušování pravidel soutěžního práva na trhu s třemi různými chemickými výrobky jen s tím důkazem, že se tento podnik dopouštěl porušování pravidel soutěžního práva na trhu s jedním z oněch chemických výrobků.¹¹³

V navazujícím řízení Tribunál judikoval následující:

„Teze Komise by totiž umožňovala přičíst podniku jediné protiprávní jednání z důvodu pouhého konstatování objektivních vazeb mezi uvedeným jednáním a dohodou, které

109 Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 5. 2020, *NKT Verwaltung a NKT v. Komise*, C-607/18 P, ECLI:EU:C:2020:385.

110 *ibidem*, 164–171.

111 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 20. 3. 2002, *Sigma Technologie v. Komise*, T-28/99, EU:T:2002:76, bod 44.

112 Rozsudek Tribunálu ze dne 30. 11. 2011, *Quinn Barlo v. Komise*, T-208/06, ECLI:EU:T:2011:701, potvrzeno Rozsudkem Soudního dvora ze dne 30. 5. 2013, *Quinn Barlo a další v. Komise*, C-70/12 P, ECLI:EU:C:2013:351.

113 Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645- *Methacrylates*, bod 226–227.

se takový podnik účastnil, přičemž takovými vazbami jsou například příslušenství ke stejnému hospodářskému odvětví, a to dokonce bez prokázání toho, že daný podnik o existenci takového jediného protiprávního jednání věděl nebo že jej mohl důvodně předvídat a byl připraven přijmout z toho plynoucí riziko.“¹¹⁴

Z tohoto důvodu Komise dle Tribunálu neunesla důkazní břemeno a v této části návrhu Tribunál vyhověl žalobkyni – společnosti *Quinn Barlo*.¹¹⁵

Z výše uvedeného vyplývá složitost prokazování vědomosti, že podnik věděl o uplatňovaném protiprávním jednání jiných podniků. Z toho důvodu SDEU považuje za dostačující, že takovouto skutečnost mohl podnik rozumně předpokládat. Podnik musí mít přinejmenším povědomí alespoň o obecném dosahu a základních vlastnostech komplexní kartelové dohody. Pokud by se Komisi podařilo prokázat, že posuzovaná protisoutěžní dohoda a posuzovaná „globální dohoda“ mají společný účel, avšak neprokázala by, že si podniky byly vědomy či alespoň rozumně předpokládaly, že jiné podniky jednají také v rozporu s pravidly hospodářské soutěže a sledují společný cíl, nemůže jim být prokázána odpovědnost za jeden pokračující delikt.¹¹⁶

K tomu abychom pochopili, proč je takováto podmínka esenciální, poslouží rozhodnutí *Anic Partecipazioni* z roku 2014, avšak stále aktuálních rozhodnutí, a sice rozhodnutí Soudního dvora, které se týkalo sérií protisoutěžních dohod a jednání ve vzájemné shodě na trhu s petrochemickými výrobky.¹¹⁷

Tento komplex protisoutěžních praktik měl společný cíl, a sice stanovení minimálních cen, za které se budou výrobky nabízet na trhu, a současně také stanovení mechanismů, jakými se takto stanovené ceny dosáhnou a následně budou udržovány. Vzhledem k povaze a komplexnosti protisoutěžních praktik Soudní dvůr považoval za důležité, že si podniky byly vědomy protisoutěžního jednání ostatních členů takového komplexu, aby je uznal odpovědným právě i za jednání jiných podniků. Protože právě jednotlivá protisoutěžní

114 Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645- Methacrylates, bod 148. (překlad autora z Anglického jazyka).

115 Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645- Methacrylates, bod 149.

116 Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867, bod 62-67.

117 Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Anic Partecipazioni v. Komise*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356.

jednání tvořila střípky skládky, která díky vědomosti o protizákonnosti způsobila ve svém součtu protiprávní stav.¹¹⁸

Mnozí by mohli namítat, že s takovýmto výkladem nastane stav, kdy je někdo odpovědný za jednání, které v podstatě sám nezapříčinil, mohlo by tím být porušeno jedno ze základních práv, a sice právo na spravedlivý soudní proces a možnost se v něm řádně hájit. Avšak Soudní dvůr utvrzuje, že ačkoli toto namítat lze, tak takovému argumentu nelze přisvědčit. Deklarováním takovéto odpovědnosti se SDEU, ani Komise nezbavuje povinnosti zkoumat všechny důkazy jednotlivě, bez jakéhokoli zaujetí. Avšak vzhledem k tomu, že na sebe podniky navzájem přebírají riziko po dobu účasti v protisoutěžním komplexu, za protisoutěžní jednání ostatních účastníků dohody, a současně jeho vůlí je, aby protisoutěžní jednání, jako celek dosáhla stanoveného společného cíle, nelze rozhodnout jinak.¹¹⁹

Může nastat situace, kdy se podnik účastnil jen konkrétního protisoutěžního jednání, nikoli celého komplexu protisoutěžního jednání. Typicky to bude v případě, kdy podnik implementuje jen část dohody, jednání ve vzájemné shodě, do svého skutečného jednání na trhu. V takovém případě se však nutně nemusí zbavit odpovědnosti za jeden pokračující delikt, pokud mu Komise prokáže, že si byl vědom protisoutěžního jednání, nebo alespoň mohl rozumně předpokládat, že takové jednání povede k naplnění společných protisoutěžních cílů.¹²⁰

Je vhodné také poukázat na skutečnost, že právě tato podmínka vědomosti o protisoutěžním jednání ostatních účastníků protisoutěžních praktik může být tím pomyslným kamenem úrazu na cestě Komise k prokázání jednoho pokračujícího deliktu. Již jen skutečnost, že zástupci podniku se neúčastnili jednání, schůzek ostatních účastníků globálního kartelu, může poukazovat na „nevědomost“ o protisoutěžním jednání ostatních podniků.¹²¹

118 Rozsudek Soudního dvora ze den 8. 7. 1999, *Anic Partecipazioni v. Komise*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356, bod 8.

119 Rozsudek Soudního dvora ze den 8. 7. 1999, *Anic Partecipazioni v. Komise*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356, bod 81–90, 203; obdobně také Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, *Verhuizingen Coppens NV v. Komise*, C-441/11 P, ECLI:EU:C:2012:778, bod 41-43.

120 WHISH, Richard a David BAILEY. *Competition Law*. Ninth edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-877906-3, s. 101.

121 Záměrně zde nepoužívám termín účastníků, právě s odkazem na skutečnost, že posuzovaný podnik si není vědom žádných jiných účastníků kartelu než toho, se kterým přímo jednal i stále jedná.

Může také nastat situace, kdy onen globální kartel působí na území více států, avšak účastník působí jen v rámci jednoho státu, proto právě nemá povědomí o tom, že ostatní členové kartelu vykonávají nějakou nezákonnou činnost i na území jiných států.¹²²

A ani účast na schůzce účastníků kartelu nemusí nutně znamenat, že bude podnik uznán vinným z jednání v rozporu s pravidly hospodářské soutěže. V případě *Low & Bonar z roku 2011*¹²³ se jednomu z podniků podařilo vyvinít z jednoho pokračujícího deliktu, ačkoli se schůzce zástupců účastnili i jeho zástupci. Nicméně je nutné zmínit specifikum tohoto kartelu a onoho podniku, a sice že podnik neměl zájem podnikat na trhu s výrobky, jež byly předmětem zakázané dohody, naopak pouze podnikal s výrobky podobnými a současně mu nebyl ani znám evropský rozměr celého kartelu.¹²⁴

Je však vhodné připomenout, že skutečnost, že podnik bude zproštěn viny ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu, nemusí mít za následek jeho úplné vyvinění a neuložení pokuty. Pověšinou má toto vliv jen a pouze na celkovou výši uložené pokuty, v daném případě došlo ke snížení udělené pokuty za samostatné protisoutěžní jednání.¹²⁵

3.4. Dílčí závěr

V rámci objektivní spojitosti je nutné, aby Komise prokázala, že posuzované dohody jsou součástí globálního plánu sledující společný cíl a vykazují jistou míru totožnosti a komplementarity. Rozhodovací praxe charakterizuje totožnost prostřednictvím (i) cílů dotčených praktik, (ii) dotčených výrobků a služeb, (iii) podniků, které se účastní globálního plánu, (iv) způsob provádění, (v) zeměpisné působnosti dotčených praktik a (vi) uplatňování dotčených praktik v čase. Komplementaritou protisoutěžních jednání se rozumí jejich vzájemné doplňování, které usnadňuje dosažení globálního plánu a poukazuje na vyšší míru koordinace dotčených podniků. Je zcela jisté, že každý posuzovaný případ bude mít jinou míru totožnosti a komplementarity posuzovaných jednání. Záleží plně na Komisi, zdali se jí podaří prokázat, že totožnost a komplementarita byla v takové míře, že jednání již tvoří

122 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 20. 3. 2002, *Sigma Technologie v. Komise*, T-28/99, EU:T:2002:76, bod 45–52; obdobně také rozsudek Tribunálu ze dne 9. 9. 2015, *Toshiba Corp. v. Komise*, T-104/13, ECLI:EU:T:2015:610.

123 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 11. 2011, *Low & Bonar v. Komise*, T-59/06, ECLI:EU:T:2011:669.

124 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 11. 2011, *Low & Bonar v. Komise*, T-59/06, ECLI:EU:T:2011:669, bod 48-71.

125 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 11. 2011, *Low & Bonar v. Komise*, T-59/06, ECLI:EU:T:2011:669, bod 87.

jeden pokračující delikt. Nelze tak paušálně stanovit hranici, která by určovala, která jednání jsou již totožná a zároveň komplementární, a která nikoli.

V rámci subjektivní spojitosti je nutné, aby Komise prokázala, že posuzované podniky měly úmysl podílet se na společném plánu, a současně že věděly o protiprávním jednání ostatních účastníků. Komise se zde v podstatě zaměřuje na vnitřní poměr podniku k posuzovanému jednání. Komise musí zkoumat projev podniku, jeho roli v kartelové dohodě, a zdali mohl rozumně předpokládat protiprávní jednání ostatních účastníků protisoutěžní dohody, nebo jednání ve vzájemné shodě, kterým sledovaly stejný protisoutěžní cíl. Takovouto vědomost lze v některých případech prokázat například účastí zástupců podniku na schůzce se zástupci jiného podniku.

4. Aspekty aplikace jednoho pokračujícího deliktu

V této kapitole budou uvedeny praktické aspekty aplikace jednoho pokračujícího deliktu a další důležité okolnosti, které je vhodné ve spojení s tímto konceptem zmínit. Kdy nejen že existuje více možných pojetí, jak na tento koncept hledět, současně ale také tento koncept může porušovat základní práva. Jako esenciální se z rozhodovací praxe podává otázka standardu důkazního břemene, jenž musí Komise unést, aby úspěšně prokázala porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího.

Vzhledem k tomu, že se jedná o pojem vymezený aplikační praxí, nikoli definovaný právní normou, lze se setkat s několika pojetími tohoto konceptu. Jedním z takových náhledů je užší a širší pojetí konceptu jednoho pokračujícího deliktu.¹²⁶ Jeho přesné definiční nezakotvení v právní normě, dle některých odborníků, implikuje rozpory se základními právy, které se promítají například v porušování principu právní jistoty či prosušování presumpce nevinny.

Aplikační praxe sama ukazuje, jak složitý tento koncept je, na jak tenkém ledě Komise mnohdy našlapuje, a jak stěžejní je SDEU při zpřesňování aplikace právních institutů. Je nutné mít na paměti, že SDEU může nejen rozhodnutí Komise potvrdit, ale současně ho může také zrušit, a to právě i v rozsahu spáchání jednoho pokračujícího deliktu. A v neposlední řadě je zde sankce ukládaná podniku, pokud je shledán vinným z porušení pravidel soutěžního práva.

4.1. Užší a širší pojetí jednoho pokračujícího deliktu

Užší pojetí jednoho pokračujícího deliktu vyžaduje, aby dotčené relevantní trhy byly sobě navzájem blízké. A to jak na úrovni zeměpisné, tak především výrokové. V případě předizolovaného potrubí tomuto prokazování Komise nevěnovala žádnou pozornost.¹²⁷ Více se této vzájemné propojenosti trhů věnovala Komise v již citovaném rozhodnutí *Methacrylates*, kde současně vymezila i podmínky.¹²⁸

Tato vzájemná propojenost je spatřována v následujících prvcích:¹²⁹

126 SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054, s.554.

127 Rozhodnutí Komise ze dne 21. 10. 1998, ve věci AT.35691, Pre-insulated pipe cartel, bod 256,

128 Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645- Methacrylates.

129 ibidem, bod 96.

- (i) Ústřední podniky, které participovaly na všech posuzovaných protisoutěžních jednání;
- (ii) Spojitost mezi dotčenými rozdílnými výrobky, přičemž tato spojitost může být tvořena i jen jedním výrobkem;
- (iii) Obvyklé místo konání schůzek;
- (iv) Schůzky s protisoutěžním záměrem se týkaly vždy více než jednoho dotčeného výrobku;
- (v) Zástupci dotčených podniků jednali za podnik v obchodních vztazích s více než jedním z dotčených výrobků; a
- (vi) Totožné uplatňování protisoutěžního jednání.

Naproti tomu širší pojetí jednoho pokračujícího deliktu nevyžaduje takovouto propojenost jednání. Dle tohoto výkladu může Komise taktéž postihovat jednání přesahující jeden relevantní trh a postihovat takováto jednání jako jediné protisoutěžní jednání.¹³⁰

Tím může docházet k již popisované situaci, kdy se přičítá jednotlivým podnikům odpovědnost za jednání ostatních podniků, za situace, kdy podnik nepůsobí na relevantním trhu, který je Komisí postihován. Problematika výše uvedeného se skýtá v textaci čl. 101 SFEU, kdy ustanovení nijak nehovoří o přičítání odpovědnosti za jednání jiných podniků.¹³¹ Část odborné veřejnosti se proti takto pojatému jednomu pokračujícímu deliktu rázně vyhrazuje. Hlavním argumentem, mimo extensivní výklad čl. 101 SFEU, je skutečnost, že protisoutěžní jednání se vždy musí týkat konkrétního trhu.¹³² A v případě, že by Komise trvala na uplatňování širšího pojetí jednoho pokračujícího deliktu, je nutné se zamyslet, zdali neporušuje základní právní principy, jmenovitě presumpci neviny a princip právní jistoty.¹³³

Nicméně i přes odborné názory, jak by Komise měla správně aplikovat určitý institut, je nutné vždy zohlednit, jak daný institut Komise aplikuje v praxi. Komise, i přes výtky části odborné veřejnosti, postihuje jednání v této formě:

130 SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054, s.554.

131 Této problematice bude věnována samostatná podkapitola.

132 SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054, s.555.

133 ibidem, s.555. Pro obsáhlost tématu základních práv považuji za důležité věnovat mu samostatnou, následující podkapitolu, kde tyto závěry rozvedu do větší hloubky.

- (i) porušení týkající se nezaměnitelných výrobků, a to i v případech, kdy ne všechny podniky, které se kartelu účastnily, vyráběly, nebo dokonce měly potenciál vyrábět výrobky, jichž se protisoutěžní jednání týkalo;¹³⁴
- (ii) porušení pravidel hospodářské soutěže v rámci odlišných zeměpisných trhů;¹³⁵
- (iii) porušení pravidel hospodářské soutěže, která se z důvodu, že se týkají samostatných produktů, nebo zeměpisných trhů, udály v odlišných časových obdobích;¹³⁶
- (iv) porušení pravidel hospodářské soutěže, která zahrnují delší období protisoutěžní činnosti;¹³⁷ a
- (v) porušení pravidel hospodářské soutěže, která se v průběhu času mění a vyvíjejí, a to za situace, že tento vývoj zahrnuje přistoupení nebo odstoupení podniků, nebo přidání či odebrání výrobků a území.¹³⁸

Z analyzovaných rozhodnutí SDEU se podává, že on sám s takto vymezenými formami jednání souhlasí a rozhodnutí Komise aprobejuje.

4.2. Koncept jednoho pokračujícího delikt v kontrastu základních práv

Jedním ze států, který zprvu koncept jednoho pokračujícího deliktu odmítal aplikovat, byla Spolková republika Německo, respektive soutěžní právo v tomto státě uplatňované. Důvodem, proč německé soudy odmítaly uplatňovat koncept jednoho pokračujícího deliktu, byla jeho údajná protiústavnost. Nejvyšší federální soud se rozhodl tento koncept neaplikovat pro jeho širokou povahu a v podstatě volnost úvahy, zdali bude antimonopolní úřad podnik stíhat za samostatné protisoutěžní jednání či v rámci jednoho pokračujícího deliktu. Toto dle

¹³⁴ Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645 – Methacrylates; Rozhodnutí Komise ze dne 3. 5. 2006, ve věci AT.38620 – Hydrogen Peroxide and Perborate; Rozhodnutí Komise ze dne 1. 10. 2008, ve věci AT.39181 – Candle waxes; Rozhodnutí Komise ze dne 26. 10. 2004, ve věci AT.38338-PO/Needles; Rozhodnutí Komise ze dne 13. 10. 2005, ve věci AT.38337-PO/Thread a Rozhodnutí Komise ze dne 23. 6. 2010, ve věci AT.39092 – Bathroom Fittings and Fixtures.

¹³⁵ Rozhodnutí Komise ze dne 20. 9. 2006, ve věci AT.38121 – Fittings a Rozhodnutí Komise ze dne 23. 6. 2010, ve věci AT.39092 – Bathroom Fittings and Fixtures.

¹³⁶ „(...) skutečnost, že dotčené protiprávní praktiky začaly ve vztahu k členským státům a dotčeným podskupinám výrobků v různé dny, nemůže mít vliv na konstatování, že existovala mnohá věcná, zeměpisná a časová překrývání mezi protiprávními praktikami týkajícími se dotčených výrobků(...)“, Rozsudek Tribunálu ze dne 13. 9. 2013, Masco a další v. Komise, T-378/10, ECLI:EU:T:2013:469, bod 79.

¹³⁷ Rozhodnutí Komise ze dne 19. 9. 2007, ve věci AT.39168 – Fasteners a Rozhodnutí Komise ze dne 28. 1. 2009, ve věci AT.39406 – Marine Hoses.

¹³⁸ Komise i SDEU již v řadě případů potvrdili, že skutečnost, kdy se protisoutěžní jednání mění v průběhu času, nemá vliv na jeho pokračování, respektive nedochází k jeho přerušení, např. Rozsudek Tribunálu ze dne 13. 9. 2013, Masco a další v. Komise, T-378/10, ECLI:EU:T:2013:469, bod 79.

výše zmíněného soudu odporuje německému ústavnímu pořádku, konkrétně právu na právní jistotu.¹³⁹ Nicméně, v současné době německé soudy koncept jednoho pokračujícího deliktu zcela běžně aplikují.¹⁴⁰

Možná ještě flagrantnější pozorování možné protiústavnosti lze spatřovat s ohledem na princip presumpce nevinny. K porušení principu presumpce nevinny dochází tehdy, pokud je podnik shledán odpovědným za protisoutěžní jednání, avšak aniž by existovaly důkazy, že se takového protisoutěžního jednání skutečně dopustil. A zde právě vyvstává otázka, jestli je dostačující, že Komise prokáže, že se podnik účastnil na onom globálním plánu, který sledoval společný cíl, nebo musí Komise prokázat, že se podnik podílel na každém jednotlivém protisoutěžním jednání, které až v souhrnu utvořilo onen globální plán? Je důležité se zamyslet nad přístupem a pravomocemi Komise, protože pokud může Komise v podstatě sečíst všechna protisoutěžní jednání, která až v součtu tvoří jeden pokračující delikt, tak pak může Komise uznat podnik vinným i za jednání, na kterém se v podstatě nepodílel, aniž by porušila jakýkoli právní princip. Avšak pokud bychom došli k závěru, že Komise nemůže sčítat jednotlivá protisoutěžní jednání, ale musí prokázat jednotlivým podnikům jednotlivá dílčí protisoutěžní jednání, tak v podstatě rozhoduje v rozporu s výše uvedeným principem.

Stejného názoru byl i generální advokát G. Cosmas ve svém stanovisku ve věci *Anic Partecipazioni SPA* z roku 1997.¹⁴¹ Generální advokát zastává názor, že každý podnik může být odpovědný jen a pouze za takové jednání, kterého se přímo účastnil, uplatní se princip osobní odpovědnosti, tj. nese odpovědnost pouze za své jednání. Přičemž zdůrazňoval, že soutěžní právo nevychází z principu přičitatelnosti jednání jednoho podniku jinému.¹⁴² Přímá účast může mít několik podob, a sice že se takového protisoutěžního jednání dopustil sám, společně s jiným podnikem, či v takovém protisoutěžní jednání zastával určitou roli. A zde se opět dostáváme do zajímavého kontrastu jednotlivých konceptů jednoho pokračujícího deliktu, a sice rozdílu mezi trestněprávním a unijním náhledem. Generální advokát si ve svém stanovisku je vědom, že osobní odpovědnost je

139 Rozsudek Nejvyššího spolkového soudu ze dne 3. 5. 1994, Fortgesetze Handlung, WuW/E bgh 2929.

140 Např. Rozsudek Nejvyššího spolkového soudu ze dne 19. května 2020, Schienenkartell III, KZR – 70/17, ECLI:DE:BGH:2020:190520UKZR70.17.0.

141 Stanovisko generálního advokáta Georgese Cosmase ze dne 15. července 1997, *Anic Partecipazioni SPA*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1997:357.

142 *ibidem*, bod 71–72.

princip, na kterém je vystavěno trestní právo. Současně si je vědom toho, že Komise nemá pravomoci v rámci trestního práva. Nicméně on sám se přiklání k názoru, že v případě, kdy Komise má pravomoc ukládat pokuty, což lze ve světle trestního práva chápat jako tresty, jistá podobnost s trestním právem zde je.¹⁴³

„Princip zákonnosti, stejně tak jako princip právního státu, který je nutno i na území Evropského společenství dodržovat, stanovují, že je nutné trvat na osobní odpovědnosti, a to i v případě protiprávních činů, které vycházejí ať už z trestního práva, či práva správního.“¹⁴⁴

V případě *Anic Partecipazioni SPA* z roku 1997 měly, dle názoru generálního advokáta, nést podniky odpovědnost pouze za svá protisoutěžní jednání. Tedy za svoji účast na schůzce, za své implementování protisoutěžního jednání a jen po dobu, kdy se účastnily zakázané dohody. Komise měla tedy izolovat jednotlivá jednání, protože ta vykazovala odlišnosti, specifčnosti jednotlivých podniků. Nikoli však, že se podniku přičte objektivní odpovědnost, která je limitována pouze obdobím, po které se účastnil zakázaného jednání. Nijak však nereflexuje míru, s jakou se účastnil, nebo zdali se účastnil každého jednání.¹⁴⁵

Úskalí jednoho pokračujícího deliktu v podobě, v jaké ho uplatňuje Komise, je v tom, že Komise vykládá pojmy, respektive podmínky, „globální plán“, potažmo „společný ekonomický cíl“ poměrně široce. V již mnohokrát zmiňovaném rozhodnutí *Polypropylene*, kde se koncept jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU objevil poprvé, se Komise opravdu příliš nezabývala bližším vysvětlením toho, proč zrovna zde je spatřován nějaký globální plán:

„V tomto případě se podniky zavázaly k naplnění globálního plánu na regulaci cen a nabídky v trhu s polypropylenem. Podniky se na naplnění rámcové smlouvy podílely uplatňováním podrobnějších dílčích smluv.“¹⁴⁶ (překlad autora)

V rozhodnutí ve věci *Needles* z roku 2004 Komise konstatovala, že podniky naplnily podmínku globálního plánu tím, že:

143 Stanovisko generálního advokáta Georghese Cosmase ze dne 15. července 1997, *Anic Partecipazioni SPA*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1997:357, bod 73–74, a tam poznámky pod čarou.

Stanovisko generálního advokáta Georghese Cosmase ze dne 15. července 1997, *Anic Partecipazioni SPA*, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1997:357, bod 75, (překlad autora z Anglického jazyka).

145 *ibidem*, bod 77.

146 Rozhodnutí Komise ze dne 23. 4. 1986, ve věci IV/31.349 — *Polypropylene*, bod 81.

„strany vyjádřily svůj společný záměr chovat se na trhu určitým způsobem a dodržovat společný plán, aby omezily individuální chování na trhu při sdílení, nebo přispívání ke sdílení jejich geografických a výrobních obchodních chování. Dohodu o uzavření takového plánu s cílem omezit hospodářskou soutěž, lze datovat přinejmenším ke dni 10. května 1993. Tato tajná dohoda sledovala jediný protisoutěžní cíl: zabránit jakékoliv konkurenci v oblasti cen a zákazníků tím, že si strany dohodly rozdělení výrobních a zeměpisných trhů ve Společenství, a sice na trhu jehel, jiných šicích výrobků a špendlíků a zipů.“¹⁴⁷

Naproti tomu je i dle Komise a SDEU nutné rozdělovat (i) globální plán a (ii) společný ekonomický cíl. Rozdíl tkví v tom, že u globálního plánu mají podniky za cíl ovlivňování cen a nabídky na trhu, potažmo jednání jsou vedena za účelem zvýšení ceny a ovlivňování trhu. Společný ekonomický cíl je naproti tomu spatřován v úmyslném jednání, které má za cíl poškození obvyklého pohybu cen na trhu.¹⁴⁸ Případ, kdy SDEU spatřoval v protisoutěžním jednání podniků společný ekonomický cíl, je například případ *Enichem Anie S.p.A*, systém kartelových dohod s polypropylenem.¹⁴⁹

Z výše uvedeného je zřejmé, že stručná odůvodnění závěru, proč se v daném případě muselo jednat o globální plán, respektive společný ekonomický cíl, jsou poměrně vágní. Odborná právní veřejnost taková odůvodnění považovala za nedostatečná především z toho důvodu, že nijak nerozlišují, proč se Komise rozhodla pro posuzování protisoutěžního jednání jako jednoho pokračujícího deliktu, a ne pro posuzování dotčeného chování jako více samostatných protisoutěžních deliktů. Totiž i jednotlivé protisoutěžní jednání téměř vždy naplní výše zmíněné argumenty Komise, neboť kartelové dohody téměř vždy směřují k regulaci cen, zeměpisných a výrobních trhů, potažmo mají za účel poškodit přirozené fungování trhu. Tím se nijak neliší jeden pokračující delikt od samostatného protisoutěžního jednání.

Tyto podmínky však ve své následné aplikační praxi upřesnil SDEU, jak již bylo řečeno. A sice tak, že pro posouzení, zdali se jedná o jednotlivá, od sebe oddělená protisoutěžní jednání, nebo jednání, která by mohla být dílkem globálního plánu, či taková jednání

147 Rozhodnutí Komise ze dne 26. 10. 2004, ve věci F-1/38.338, PO/Needles, bod 256, (překlad autora z Anglického jazyka).

148 Seifert Konstantin, *The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism?*, 2008 E.C.L.R., s.551.

149 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. 12. 1991, *Enichem Anie S.p.A. v. Komise*, T-6/89, ECLI:EU:T:1991:74, bod 204.

sledovala společný ekonomický cíl, je nutné posoudit jejich komplementaritu a další základní znaky jednoho pokračujícího deliktu. Posoudit, jak se navzájem jednotlivá protisoutěžní jednání doplňují, jak jsou totožná, tak aby podniky dosáhly společného cíle, nikoli pouze podle toho, jestli narušují hospodářskou soutěž.¹⁵⁰ A současně je také nutné zohlednit, zdali podniky skutečně zamýšlely jednat v rámci komplexu kartelových dohod či nikoli, tak aby ani Komise, ani SDEU posuzované dohody uměle neštěpil.

4.3. Standard důkazního břemene

Již mnohokrát bylo uvedeno, jak důležitou váhu SDEU má při zpřesňování aplikační praxe Komise, respektive při kladení důkazních standardů, které Komise musí dodržet, aby ve svém tvrzení byla úspěšná. V počátku této kapitoly je nutné upozornit na obecný princip, že důkazní břemeno nese Komise. Je tedy na Komisi, aby prokázala, že dotčené podniky jednaly protisoutěžně. V rozporu s tímto principem však není situace, která bývala s ohledem na jeden pokračující delikt podniky mnohdy namítána, že Komise při prokazování v podstatě převrací důkazní břemeno.¹⁵¹ Soudní dvůr k tomuto vyslovil, že Komise nese důkazní břemeno a nemůže ho nijak na podniky přenášet. Nicméně pokud Komise předestře důkazy, které nasvědčují spáchání jednoho pokračujícího deliktu, je na podniku, aby tento závěr vyvrátil, a je tedy v jeho zájmu, aby předkládal důkazy opaku o takovéto skutečnosti.¹⁵² V následujících podkapitolách bude uvedeno několik případů z praxe, kdy SDEU svými rozhodnutími upřesnil podmínky, za kterých Komise může, respektive nemůže, uznat podniky vinnými z dopuštění se protisoutěžního jednání ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

4.3.1. Odpovědnost za následné pokračování v porušování pravidel hospodářské soutěže

V případě *Aalberts Industries* z roku 2011,¹⁵³ který se týkal podniků na trhu s měděnými spojovacími tvarovkami, částmi trubek, které umožňují jejich směrování. V průběhu roku

150 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. 12. 2007, *BASF AG a UCB SA v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 179-181.

151 BLOCKX, Jan. *Mens rea in Article 101 TFEU, Mens Rea in EU Antitrust law: When Intentions Matter*. Antwerp: University of Antwerp, Faculty of Law, 2019. ISBN 978-94-0352-353-8, s. 62.

152 Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 1. 2004, *Aalborg Portland a další v. Komise*, C-204/00 P, ECLI:EU:C:2004:6, bod 78–79. V tomto konkrétním bodě, dotčený podnik napadal sérii schůze, která byla Komisí považována za protisoutěžní. A naopak dotčený podnik měl prokázat, že tomu tak nebylo.

153 Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114 a Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 7. 2013, *Aalberts Industries a další v. Komise*, C-287/11 P, ECLI:EU:C:2013:445.

2001 bylo ze strany Komise provedeno několik místních šetření v obchodních prostorách podezřelých podniků. V rámci těchto místních šetření se Komisi podařilo zajistit dokumenty, které nasvědčovaly existenci celoevropské kartelové dohody. Současně však Komise ve svém následném šetření a rozhodnutí určila, že podniky nepřestaly porušovat pravidla hospodářské soutěže po roce 2001, ale že v porušování pokračovaly i mezi březnem 2001 a dubnem 2004. Nicméně tato porušování již nebyla v „panevropské“ podobě, ale měla podobu bilaterálních dohod, osobních kontaktů na promo akcích a formu osobní účasti ve Francouzské federaci sanitárního vybavení, dále jen „FNAS“.¹⁵⁴

Nicméně odpovědnost společnosti *Aalberts Industries* za období od března 2001 do dubna 2004 byla dovozena pouze z účasti ve FNAS. Avšak FNAS je aktivní pouze na francouzském trhu, nikoli na trzích, kterých se týkalo protisoutěžní jednání před rokem 2001. Konkrétně se jednalo o trh ve Španělském království, Italské republice, Spojeném království Velké Británie a Severního Irska a Spolkové republice Německo. Tribunál se takto dovozenou odpovědností výslovně zabýval. Konkrétně si položil otázku, zdali účast na setkání FNAS má za následek i účast v jednom pokračujícím deliktu.¹⁵⁵ Je vhodné uvést, že se společnost *Aalberts Industries* neúčastnila žádných dalších osobních jednání.¹⁵⁶

Tribunál zde posuzoval, zdali společnost *Aalberts Industries*, prostřednictvím své dceřiné společnosti věděla, nebo měla nutně vědět, že je součástí skupiny účastníků „panevropské“ kartelové dohody. Neboť pouze pokud by se prokázalo, že společnost věděla o existenci dalších dvou prvků tvořících protiprávní jednání, existence globálního plánu směřujícího k narušení hospodářské soutěže a vědomost podniku, že se podílí na globálním plánu, lze takovou účast na dohodě týkající se francouzského trhu považovat za projev jejího přistoupení ke zjištěnému protiprávnímu jednání, a tedy i k jednomu pokračujícímu deliktu.¹⁵⁷

Komise ve svém rozhodnutí dovodila tuto vědomost tvrzením, že v situaci, kdy se společnost *Aalberts Industries* účastnila porušování pravidel hospodářské soutěže mezi

154 Rozhodnutí Komise ze dne 20. 9. 2006, ve věci AT.38121, Fittings.

155 Jednání FNAS se účastnila společnost *Aalberts Industries* prostřednictvím dceřiné společnosti *Aquatis*, Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114, bod 107.

156 *ibidem*, bod 110.

157 Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114, bod 111-112.

lety 1991 a 2001, a po roce 2001 se setkávala v rámci FNAS s ostatními členy kartelové dohody, musela si být vědoma i protisoutěžního jednání ostatních podniků. Nicméně dle Tribunálu takováto skutečnost nepostačuje k prokázání skutečnosti, že podnik přistoupil ke kartelové dohodě. A to i s přihlédnutím k tomu, že celá skupina *Aalberts Industries* bezprostředně po místním šetření v roce 2001 upustila od protisoutěžního jednání.¹⁵⁸

Podle judikatury musí být postaveno na jisto, že podnik svým jednáním zamýšlel přispět ke společným cílům sledovaným všemi účastníky, a současně že věděl o faktickém plánovaném nebo uplatňovaném jednání jiných podniků při sledování téhož cíle, nebo ho mohl důvodně předvídat a byl připraven podstoupit z toho plynoucí rizika.¹⁵⁹ Tento závěr vyslovil i Soudní dvůr, který pravil, že samotná účast na jednání, jehož se účastní podniky, které se dopouštějí porušování pravidel hospodářské soutěže, nemůže sama o sobě vést k přičtení odpovědnosti podniku zúčastněnému na jednání, který však pravidla hospodářské soutěže nijak neporušuje a neporušoval. Podstatným argumentem, proč nelze v takovéto situaci přičíst podniku odpovědnost, je absence naplnění znaků jednoho pokračujícího deliktu. Ve zmíněném případě si totiž podnik nemohl být vědom samotnou účastí žádného společného globálního plánu, tím pádem ani nemohl mít v úmyslu společnými silami porušovat pravidla hospodářské soutěže.¹⁶⁰

4.3.2. Zpřesnění požadavku *věděl a mohl vědět*

Do roku 2014 byla rušena některá rozhodnutí Komise o tom, že se podnik dopustil jednoho pokračujícího deliktu především z toho důvodu, že se Komisi nedařilo přesvědčivě prokazovat vědomost o společném globálním plánu, respektive o společném ekonomickém cíli. Například v již zmiňovaném případě *BASF* proti Komisi z roku 2007¹⁶¹ se Komise uchýlila k onomu obecnému argumentu, že se jednalo o vyšší počet protisoutěžních dohod, které měly za cíl narušit trh s cholinchloridem.¹⁶² Takovémuto závěru Soud prvního stupně zcela oponoval. Ve svém rozhodnutí uvedl, že ovlivnění hospodářské soutěže je, jako předmět či

158 Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114, bod 112-114.

159 Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, *Verhuizingen Coppens NV v. Komise*, C-441/11 P, EU:C:2012:779, bod 42

160 Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 7. 2013, *Aalberts Industries a další v. Komise*, C-287/11 P, ECLI:EU:C:2013:445, bod 62-66.

161 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. 12. 2007, *BASF AG a další v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380.

162 Rozhodnutí Komise ze dne 9. 12. 2004 ve věci AT.37533 – Choline chloride.

účinek, podstatným prvkem jakéhokoli chování spadajícího do působnosti čl. 81 odst. 1 SES.¹⁶³

V tomto aspektu se jeví jako přelomové rozhodnutí v případě kartelových dohod týkajících se automobilových skel.¹⁶⁴ V roce 2008 Komise shledala vinnou společnost *Soliver NV*, ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu. V centru těchto kartelových dohod byly společnosti *Pilkington*, *Saint-Gobain* a *AGC/Splintex*. Tyto společnosti mezi sebou udržovaly sérii protisoutěžních dohod, současně tyto společnosti uzavíraly protisoutěžní dohody s jinými podniky působícími na témže relevantním trhu. Společnost *Soliver NV* uzavřela bilaterální dohody se společnostmi *AGC/Splintex* a *Saint-Gobain*.¹⁶⁵

Tribunál ve svém rozhodnutí shledal, že ačkoliv společnost *Soliver NV* skutečně uzavírala protisoutěžní dohody, neúčastnila se nejvýznamnějších jednání, kde se formoval globální plán.¹⁶⁶ Během těchto jednání podniky provedly posouzení fungování sporné kartelové dohody a úpravy nezbytné pro účinné pokračování jejich koluze týkající se podílů na trhu. V rámci těchto jednání byly dokonce vypracovány dokumenty, kde se uváděly cíle týkajících se podílu na trhu tří výše zmíněných centrálních účastníků. Zároveň během těchto jednání nebyla společnost *Soliver NV* nijak zmiňována, nebyla dokonce ani zapracována v dokumentech, kde se posuzovaly podíly na relevantních trzích.¹⁶⁷

V neposlední řadě Tribunál nepřijal ani důkaz, předložený Komisí, který dle ní měl prokazovat vědomost zástupců společnosti *Soliver NV* o protisoutěžních dohodách. Konkrétně se jednalo o ručně psané poznámky ze schůzek se zástupci výše zmíněných společností. V rámci těchto poznámek sice mohly být shledány náznaky, že zde existuje kartel, který se netýká pouze jednoho státu – Italské republiky, kde právě *Soliver NV* působila. Současně si dle záznamů telefonních hovorů mohla být vědoma toho, že kartelové dohody nezahrnují pouze jeden výrobek, ale automobily z více segmentových řad, barev skel a přesném umístění skla na automobilu.¹⁶⁸ Nicméně dle Tribunálu tyto poznatky nelze

163 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. 12. 2007, *BASF AG a další v. Komise*, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380, bod 180.

164 Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867.

165 Rozhodnutí Komise ze dne 12. 11. 2008 ve věci AT.39125 – *Carglass*.

166 Této skutečnosti si byla vědoma i Komise, viz Rozhodnutí Komise ve věci AT.39125 – *Carglass*, ze dne 12. 11. 2008, bod 87–89.

167 Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867, bod 85-86.

168 Rozhodnutí Komise ve věci AT.39125 – *Carglass* ze dne 12. 11. 2008, bod 6-12, „Společnost *Soliver NV* je oproti ostatním posuzovaným společnostem relativně malá, s užší výrobní specializací.“

vykládat jako důkaz o vědomosti globální kartelové dohody. A to i s přihlédnutím k interním poznámkám společnosti *AGC/Splintex*, které nijak nedokazují, že by společnost *Soliver NV* mohla vědět o komplexní kartelové dohodě.¹⁶⁹

Takovéto nepřímé důkazy dle Tribunálu nijak neprokazují vědomost společnosti *Soliver NV* o komplexní protisoutěžní dohodě. Komise připustila, že by se společnost *Soliver NV* mohla z jednoho pokračujícího deliktu vyvinut, pakliže by se od protisoutěžního jednání veřejně distancovala.¹⁷⁰ Avšak dle Tribunálu ani takovýto závěr nelze přijmout, a to s přihlédnutím k tomu, že společnost *Soliver NV* ani nemohla vědět, od čeho by se měla distancovat. Takovéto tvrzení by tedy bylo relevantní pouze za předpokladu, kdy by Komise unesla příslušné důkazní břemeno.¹⁷¹

Z důkazů, které byly provedeny, dospěl Tribunál k závěru, že si společnost *Soliver NV* nemohla být vědoma globální kartelové dohody do té míry, že ji lze uznat vinnou ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu. Toto mělo za následek, že došlo ke zrušení rozhodnutí Komise v rozsahu, v němž konstatuje účast společnosti *Soliver NV* na protiprávní kartelové dohodě na trhu s automobilovým sklem, a na témže základě ji uložila pokutu ve výši 4 396 000 eur.¹⁷²

Případ *Soliver NV* je důležitý také s ohledem na relativně nenápadné konstatování Tribunálu, jímž zpřesňuje, jakým způsobem je nahlíženo na jednotlivé zajištěné důkazy:

„Mimoto je běžné, že činnosti, s nimiž jsou spojeny protisoutěžní dohody a praktiky, se odehrávají tajně, schůzky se konají v utajení a související dokumentace je omezena na minimum. Z toho vyplývá, že i když Komise odhalí písemnosti výslovně potvrzující protiprávní navázání kontaktu mezi dvěma hospodářskými subjekty, jsou obvykle pouze útržkovité a rozptýlené, takže je často nutné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcemi. Proto ve většině případů musí být protisoutěžní praktika nebo dohoda odvozena z určitého počtu shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které v případě, že neexistuje jiné logické vysvětlení, mohou jako celek představovat důkaz porušení pravidel hospodářské

169 Rozhodnutí Komise ze dne 12. 11. 2008 ve věci AT.39125 – Carglass, bod 87-92.

170 Rozhodnutí Komise ze dne 12. 11. 2008 ve věci AT.39125 – Carglass, bod 476.

171 Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867, bod 105.

172 *ibidem*.

soutěže (...). Tato konstatování se obdobně uplatí na důkaz o účasti podniku na porušování práva hospodářské soutěže.“¹⁷³

4.3.3. Vyvození odpovědnosti na základě nepřímých důkazů

Případ kartelových dohod na trhu s katodovými trubicemi pro televizory a počítačové monitory z roku 2015¹⁷⁴ se týká společnosti *Toshiba*, jenž se dopustila porušování pravidel hospodářské soutěže. Komise zjistila, že mezi podniky proběhla řada schůzek, které se týkaly (i) barevných trubic pro počítačové monitory, dále jen „CDT“ a (ii) barevných trubic pro obrazovky televizorů, dále jen „CPT“. Údajné zapojení společnosti *Toshiba* v centrální kartelové dohodě týkající se CPT výrobků bylo Komisí dovozeno pouze na základě nepřímých důkazů a z nich vyvozených domněnek.¹⁷⁵ Tento výstup nápadně připomíná postup Komise v kartelu výrobců automobilových skel. Společnost *Toshiba* byla účastníkem řady bilaterálních dohod mezi lety 2000 a 2002. Druhou stranou těchto dohod byly podniky, které současně byly i účastníky centrální kartelové dohody.

Jistou modifikací oproti výše uvedeným kartelům byla skutečnost, že společnost *MTPD*, nad kterou vykonávala společnost *Toshiba* rozhodující vliv, pokračovala v protisoutěžním jednání na trhu s CPT i po roce 2003.¹⁷⁶ Komise tedy rozhodla, že se společnost *Toshiba* dopustila porušení pravidel hospodářské soutěže na trhu s CPT ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

Společnost *Toshiba* se proti tomuto rozhodnutí odvolala a namítala, že Komise směšuje několik rozdílných druhů schůzek, a na základě tohoto dovozuje odpovědnost za jeden pokračující delikt. Komise dle společnosti *Toshiba* mylně směšuje schůzky na úrovni SML,¹⁷⁷ ASEAN a asijských výrobců monitorů na evropském trhu. Dle společnosti *Toshiba* Komise s jistotou neprokázala, že všechny tyto schůzky měly společný ekonomický cíl,

173 Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867, bod 59.

174 Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 9. 9. 2015, *Toshiba Corp. v. Komise*, T-104/13, ECLI:EU:T:2015:610.

175 Rozhodnutí Komise ve věci AT.39437 – TV and komputer monitor tubes, ze dne 5. 12. 2012.

176 Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 9. 9. 2015, *Toshiba Corp. v. Komise*, T-104/13, ECLI:EU:T:2015:610, bod 18.

177 Schůzky mezi společnostmi Samsung, MTPD a LG Philips Display.

ani nedokázala, že tato jednání byla ve vzájemném poměru komplementarity. Současně jí Komise přičetla odpovědnost za kartelové dohody, o kterých nevěděla.¹⁷⁸

Tribunál přezkoumal důkazy a dovedl, že i přesto, že se společnost *Toshiba* účastnila SML schůzek, tak z jejího jednání nevyplývá, že by hodlala přispět k celkovým společným cílům sledovaných podniky, které se zúčastnily na kartelové dohodě CPT, a současně že věděla o plánovaném protiprávním jednání ostatních účastníků. Ostatně povědomí o protiprávním jednání nelze na základě celkového hodnocení důkazů předložených v rozhodnutí Komise dovést, že společnost *Toshiba* udržovala nejprve dvoustranné kontakty s některými účastníky kartelové dohody CPT, a poté se s některými z nich účastnila schůzek SML.¹⁷⁹ Nutno však podotknout, že i přesto, že Tribunál zrušil část rozhodnutí, která se týkala odpovědnosti za jeden pokračující delikt, došlo pouze ke snížení uložené pokuty, nikoli k úplnému vyvinění. Toto rozhodnutí následně potvrdil i Soudní dvůr.¹⁸⁰

Tato rozhodovací praxe zrcadlí srovnatelnou judikaturní praxi i na území Spojených států amerických. Tamější soudy nižších instancí nekladou příliš velký důraz na prokázání charakteru spolčení podniku v rámci centrální kartelové dohody.¹⁸¹ Zatímco soudy vyšších stupňů, jakožto i Nejvyšší soud Spojených států amerických, uznávají odpovědnými pouze ty podniky, které jsou vědomě spojeny s tímto antitrustovým spolčením.¹⁸² Problematickým se jeví přístup těchto soudů za situace, kdy rozhodují především na základě nepřímých důkazů. Tyto soudy akceptují nepřímé důkazy, vzdáleně prokazující antitrustové spolčení, čímž vyvíjejí tlak na podniky, které jsou v některých případech provázány s centrální

178 Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 9. 9. 2015, *Toshiba Corp. v. Komise*, T-104/13, ECLI:EU:T:2015:610, bod 82.

179 *ibidem*, bod 86.

180 Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 1. 2017, *Toshiba Corp. v. Komise*, C-623/15 P, ECLI:EU: C:2017:21.

181 Rozsudek Odvolacího soudu Spojených států amerických ze dne 13. 4. 1978, *Consolidated Packaging Corp. v. Spojené státy Americké*, 575 F.2d 117, 119 (7th Cir. 1978). a Rozsudek Odvolacího soudu Spojených států amerických ze dne 16. 8. 1989, *Martinez de Ortiz v. Spojené státy americké*, 883 F.2d 515, 523-25 (7th Cir.1989). Překlad autora z Anglického jazyka: „Trestný čin spolčení je síť, do které žalobci chytají mnoho malých ryb. (...) Žalobci mají v trestním řízení mnoho legitimních výhod. Velkou protiváhou obžalovaných je požadavek, aby obžaloba prokázala vinu, o které není pochyb. Odkazy na „nepřímé důkazy“ a „nepatrná spojení“ snižují váhu tohoto požadavku“.

182 Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 29. 6. 1978, *United States Gypsum Co. v. Spojené státy americké*, 438 U.S. 422, (1978).

kartelovou dohodou velmi slabě. Pro takovéto podniky to má mnohdy likvidační následky v podobě uložených finančních sankcí a následných civilních nároků poškozených subjektů.¹⁸³

Takováto rozhodnutí mají však i praktický dopad pro ty podniky, které působí, jak na unijním, tak i na americkém trhu. Dle odborné veřejnosti jsou takováto rozhodnutí nebezpečná z toho důvodu, že snižují důraz na důkazní standard ohledně jednoho pokračujícího deliktu, který SDEU pracně formoval po několik desetiletí. Naproti tomu i pro podniky to může mít nečekaný, a ne příliš chtěný následek. Totiž úspěch před SDEU v rámci neprokázání jednoho pokračujícího deliktu ze strany Komise, právě s odkazem na neunesení důkazního břemena, nemusí nutně znamenat úspěch i v jiné jurisdikci, kde je vyžadován důkazní standard značně nižší. Soudu totiž ze strany tamějšího antimonopolního úřadu mohou postačovat právě jen ty důkazy, které SDEU vyhodnotil jako nedostatečné.¹⁸⁴

4.4. Jeden pokračující delikt, několik samostatných protisoutěžních jednání a uložení pokuty Evropskou komisí

Jedním z hlavních mechanismů, jak antimonopolní orgány chrání hospodářskou soutěž, je hrozba uložení peněžitých sankcí. Tyto peněžité sankce samy o sobě mohou dosahovat vysokých hodnot, horní hranice této pokuty končí až na 10 % z celkového ročního obrátu soutěžitele, který předcházel roku, kdy došlo k ukončení protisoutěžního jednání.¹⁸⁵

Komise si je sama vědoma, jak stěžejní je správné vypočtení pokuty, aby pachatele spravedlivě potrestala, ale současně aby to pachatele „bolelo“. Pokud by Komise uznala pachatele vinným z dopuštění se jednoho pokračujícího deliktu, je limitována právě onou 10 % hranicí z ročního obrátu. Nicméně pokud by si Komise nebyla zcela jistá úspěšností uznáním pachatele ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu, může se rozhodnout pro odlišení jednotlivých jednání a posuzovat tak protisoutěžní jednání odděleně, a za každé

183 Např. Rozsudek Obvodního soudu pro New Jersey, ze dne 20. 10. 2011, Magnesium Oxide Antitrust Litigation, No. CIV. 10-5943 DRD, 2011 WL 5008090; Rozsudek Obvodního soudu pro Obvod Severní Kalifornie ze dne 5.4. 2013, High-Tech Employee Antitrust Litigation, 856 F. Supp. 2d 1103, 1119-20; Rozsudek Obvodního soudu pro Obvod Severní Ohio ze dne 9. 2. 2015, Polyurethane Foam Antitrust Litigation, No. 1:10 MD 2196, 2015 WL 520930.

184 ALEXIADIS, Peter; SWANSON, Daniel G a GUERRERO, Alejandro. RAISING THE EU EVIDENTIARY BAR FOR THE “SINGLE AND CONTINUOUS INFRINGEMENT” DOCTRINE. Online. Roč. 2016. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.concurrences.com/en/review/numeros/no-4-2016/articles/raising-the-eu-evidentiary-bar-for-the-single-and-continuous-infringement-81844>, str. 10.

185 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy, čl. 23 odst. 2.

z těchto protisoutěžních jednání uložit pokutu, která v součtu může přesahovat výše zmíněných 10 % z ročního obratu. Takovýto závěr posvětil dokonce SDEU.¹⁸⁶ Již jen tato skutečnost dokresluje, jak důležité je o konceptu jednoho pokračujícího deliktu uvažovat při posuzování protisoutěžního jednání.

Je přirozené a v konečném důsledku správné a žádoucí, aby Komise určovala výši pokuty podle nuancí jednotlivého případu, jeho závažnosti, délky trvání, dopadu na hospodářskou soutěž, odmítnutí spolupracovat s Komisí a mnoho dalších faktorů, ať již polehčujících, nebo přitěžujících.¹⁸⁷ A právě jednou z takových přitěžujících okolností je dovození spáchání jednoho pokračujícího deliktu. Jak již bylo uvedeno výše, jednou ze specifičností odpovědnosti za jeden pokračující delikt je to, že podnik, který se dopustil jednoho pokračujícího deliktu, je odpovědný za protisoutěžní jednání ostatních podniků, které byly součástí totožného komplexu protisoutěžního jednání a současně taktéž byly uznány vinnými ze spáchání jednoho pokračujícího deliktu.¹⁸⁸ Nicméně pokud by Komise či jiný antimonopolní orgán ukládaly sankce jen na základě takto strohého výkladu, zcela jistě bychom došli k závěru, že by sankce byly nepřiměřeně tvrdé.

Současně je nutné zdůraznit, jak bylo uvedeno výše, že v případě, kdy se protiprávního jednání dopustilo více podniků, je Komise povinna posoudit relativní závažnost u každého z jednání, kterých se podniky dopustily.¹⁸⁹ Takovýto závěr je důležitým a současně i logickým důsledkem zásady personalit sankcí. Podle této zásady lze podnik potrestat pouze za ty skutky, které jsou mu individuálně vyčítány, což je zásada použitelná na veškerá správní řízení, jež mohou vést k uložení sankcí na základě pravidel Společenství v oblasti hospodářské soutěže.¹⁹⁰ Je nutné však mít na paměti specifika konceptu jednoho pokračujícího deliktu, kdy lze podniku přiznat odpovědnost za protiprávní jednání jiného podniku, který byl uznán

186 Rozsudek Tribunálu ze dne 6. 2. 2014, AC-Treuhand AG v. Komise, T-27/10, ECLI:EU:T:2014:59, bod 231.

187 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, (2006/C 210/02).

188 SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054, s.551.

189 Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, Anic Partecipazioni v. Komise, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356, bod 150.

190 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 13. 12. 2001, Krupp Thyssen Stainless v. Komise, T-45/98, ECLI:EU:T:2001:288, bod 63; obdobně také Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. 11. 2005, Union Pigments v. Komise, ve věci T-62/02, ECLI:EU:T:2005:430, bod 119.

vinným za spáchání totožného protisoutěžního jednání v rámci jednoho pokračujícího deliktu.¹⁹¹

V současné době Komise vypočítává výši pokuty, kterou hodlá uložit podniku, podle výše obratu, který utržil za prodej výrobků nebo služeb, které byly ať již přímo či nepřímo dotčeny protisoutěžním jednáním.¹⁹² Komise musí striktně odlišovat, zdali podniky byly ekonomicky aktivní na všech výrobních trzích či nikoli. Pokud by byl podnik ekonomicky aktivní pouze na jednom z dotčených trhů, nelze mu přičítat i ty obraty, kterých účastníci dohody dosáhli na výrobních trzích, kde aktivní nebyl a není. Kde se však promítne tato skutečnost, je ve vyhodnocování závažnosti protisoutěžního jednání. Zůstane bez překvapení, že právě uznání podniku vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu bude mít za následek vyšší uloženou pokutu, protože právě jeden pokračující delikt je vždy závažnější, než pokud by se jednalo o „pouhé“ protisoutěžní jednání.¹⁹³

Při samotném určování pokuty, ze strany Komise, může vyvstat otázka, současně i s přihlédnutím k historickému vývoji, jak určit závažnost protisoutěžních jednání, která jsou Komisí zahrnována do posuzovaného jednoho pokračujícího deliktu. Má Komise na tato jednání nahlížet jako na jeden celek a všem účastníkům zvýšit základní výměru pokuty o identickou hodnotu, nehledě na výrobní trhy, na kterých se účastní? Nebo naopak má Komise posuzovat jednotlivé účastníky odděleně, respektive výši pokuty vypočítávat podle obratu v rámci jednoho konkrétního výrobního produktu, kterého se podnik účastní? Jsem toho názoru, že v případě, že využijeme gramatický výklad ustanovení, dojdeme k závěru, že závažnost protisoutěžních jednání by Komise měla posuzovat odděleně:

„Při rozhodování o tom, zda by se podíl tržeb, k němuž se bude v daném případě přihlížet, mělo nacházet ve spodní nebo horní části této stupnice, vezme Komise v úvahu určitý počet ukazatelů, například povahu protiprávního jednání, kumulovaný podíl všech stran na trhu,

191 Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-626/13 P, EU:C:2017:54, bod 118.

192 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, (2006/C 210/02), bod 13.

193 Seifert Konstantin, The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism?, 2008 E.C.L.R., s.552.

zeměpisný rozsah protiprávního jednání, implementování či neimplementování protiprávního jednání.“¹⁹⁴

K obdobnému závěru, jak je uvedeno výše, se přiklání i odborná literatura. A sice, že Komise bude u každého z podniků posuzovat pouze jemu vlastní přitěžující či polehčující okolnosti, které se budou následně promítat do základů, který bude stejný pro všechny posuzované účastníky protisoutěžního jednání.¹⁹⁵ Avšak je nutné mít na paměti, že v případě, že všichni soutěžitelé budou působit současně na všech trzích společně a v rámci protisoutěžního jednání budou vykonávat i totožnou aktivitu, bude koeficient, kterým se bude násobit základní sazba pokuty, u všech stejný.¹⁹⁶

Každý případ je nutné posuzovat samostatně, s přihlédnutím k jeho imanentním vlastnostem. Avšak ve většině případů porušování pravidel soutěžního práva ve formě jednoho pokračujícího deliktu má mnohem závažnější negativní následky na soutěž samotnou, než samotná oddělená porušení.

Vzhledem k rozhodnutí, ze kterých tato předkládaná práce vychází, jsem toho názoru, že přístup Komise k trestání spolu se soukromoprávní náhradou škody tuto devízu jednoho pokračujícího deliktu v podstatě stírají. Zaprvé je nutné zdůraznit, že z výše zmíněné rozhodovací praxe vyplývá, že v případě shledání podniku vinným z jednoho pokračujícího deliktu Komise ukládá znatelně vyšší sankce než za „prosté“ porušování pravidel jednoho pokračujícího deliktu.¹⁹⁷ A za druhé, v případě, že Komise a následně SDEU shledá, že se podnik dopustil protisoutěžního jednání, slouží takovéto rozhodnutí jako nezvratný důkaz o tom, že jiné entitě, která se účastnila hospodářských vztahů přímo či dokonce nepřímo s tímto podnikem, vznikla škoda, kterou může soudně vymáhat v rámci civilního nároku.¹⁹⁸ Jedná se tzv. „*follow-on žalobu*“¹⁹⁹. Takovýto princip, respektive užití

194 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, (2006/C 210/02), bod 22.

195 BAILEY, David a Laura Elizabeth JOHN. Bellamy & Child, European Union law of competition. Eight edition. New York, NY: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-198-79475-2, str. 1267.

196 Např. Rozhodnutí Komise ve věci AT.40178 – Car Emission, ze dne 8. 7. 2021, kde byli soutěžitelé uznáni vinnými ze spáchání SCI, a Komise určila pro všechny soutěžitele stejné koeficienty, avšak právě z důvodu, že působili v rámci dané dohody všichni na stejném trhu, byli stejně aktivní, a i se účastnili protisoutěžního jednání od počátku do konce.

197 Rozhodnutí Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, Zucchetti Rubinetteria v. Komise, C-618/13 P, ECLI:EU:C:2017:48, bod 51–55.

198 FRESE, Michael J. Civil liability for Single and Continuous Infringement. Online. World Competition Law and Economics Review. 2018, roč. 41, č. 2, s. 179-196. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www->

rozhodnutí o spáchání protisoutěžního jednání, ulehčuje poškozenému jeho důkazní břemeno a národní soudy nemohou takováto rozhodnutí zpochybňovat.²⁰⁰ A právě následná náhrada soukromoprávní škody může být pro podnik daleko citelnější nežli uložená pokuta Komisí.²⁰¹

Komise při posuzování, zdali se jedná o jeden pokračující delikt, nebo právě několik samostatných deliktů, zvažuje již zmíněné objektivní a subjektivní prvky. Jmenovitě zda existoval společný cíl, zda se ujednání týkala různých výrobků nebo služeb, zda bylo chování podobné v různých zeměpisných oblastech, a totožné účastníky kartelu a další.²⁰² Toto je důvod, proč je nutné trvat na tom, aby Komise při vymezování objektivních a subjektivních prvků posuzovaného kartelu byla důsledná, protože to pro posuzovaný podnik může mít zásadní vliv. Současně je nutné trvat na prokázání propojenosti a komplementarity jednotlivých jednání, protože čím menší stupeň propojenosti, tím spíše se bude jednat o oddělené delikty. Komise se tomuto aspektu ne vždy věnuje s dostatečnou péčí. Je vcelku zřejmé, že Komise při prokazování jistých skutečností musí postupovat intuitivně.²⁰³ Nicméně by se neměla omezit na pouhé shrnutí skutkové stavu a následné konstatování, že proto je v posuzovaných jednání spatřována propojenost, která vedla ke globálnímu plánu.²⁰⁴

[kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-woco-](https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-woco-410202?q=Civil%20Liability%20for%20Single%20and%20Continuous%20Infringements)

[410202?q=Civil%20Liability%20for%20Single%20and%20Continuous%20Infringements](https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-woco-410202?q=Civil%20Liability%20for%20Single%20and%20Continuous%20Infringements), str. 1.

199FRESE, Michael J. Fines and Damages under EU Competition Law: Implications of the Accumulation of Liability. Online. World Competition Law and Economics Review. 2011, roč. 34, č. 3, s. 397-432. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-kcl-woco-34303?q=Fines%20and%20Damages%20under%20EU%20Competition%20Law%20%E2%80%93Implications%20of%20the%20Accumulation%20of%20Liability>, str. 20.

200 Rozsudek Soudního dvora, ze dne 6. 11. 2012, Otis a další v. Komise, C-199/11, ECLI:EU:C:2012:684, bod 50-51.

201 FRESE, Michael J. Civil liability for Single and Continuous Infringement. Online. World Competition Law and Economics Review. 2018, roč. 41, č. 2, s. 179-196. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-woco-410202?q=Civil%20Liability%20for%20Single%20and%20Continuous%20Infringements>, str. 4.

202 Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. 7. 2005, Tokai Carbon v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, ECLI:EU:T:2005:220, bod 118–124.

203 J Joshua, 'Single continuous infringement of article 81 EC: has the commission stretched the concept beyond the limit of its logic?' (2009) 5 European Competition Journal, str. 14.

204 Rozhodnutí Komise ze dne 9. 12. 2004, ve věci AT.37533 – Choline chloride, bod 151–152.

4.4.1. Problematika promlčení spojená s konceptem jednoho pokračujícího deliktu

Velmi zajímavou otázkou, která se při stanovování výše sankce za jeden pokračující delikt posuzuje, je jeho promlčení. Ostatně i právě běh času je jednou z okolností, kterou Komise při stanovování výše pokuty posuzuje a současně si je nutné uvědomit, že za promlčené protisoutěžní jednání pokutu uložit nelze.²⁰⁵ Standardní promlčecí lhůta pro uložení sankcí za protisoutěžní jednání je 5 let, přičemž tato lhůta počíná běžet ode dne ukončení protisoutěžního jednání.²⁰⁶

Jestliže přijmeme skutečnost, že u „pouhého“ protisoutěžního jednání je stanovení okamžiku, kdy došlo k ukončení protisoutěžního jednání, poměrně složitý úkol, u jednoho pokračujícího deliktu je to úkol dalo by se říct dvakrát tak těžký. Je nutné si uvědomit, že jeden pokračující delikt je vždy posuzován jako jeden komplex protisoutěžního jednání, který si „žil svůj život v čase“. Nehledě na to, jak jednotlivé podniky kartelového komplexu přistupovaly či z něj vystupovaly, kolik trhů se v rámci vynucování protisoutěžního jednání vystříдалo, ale zkrátka se bude vždy posuzovat jako jeden celek. Tato myšlenka se nejlépe demonstruje na příkladu.

Domnělý kartel začal uplatňovat protisoutěžní dohodu v roce 2005, přičemž jeho účastníky byly podniky A, B, C a D. Podnik A přestal dohodu uplatňovat v roce 2015 a upustil od jakýchkoli protisoutěžních praktik, podniky B, C a D uplatňovaly stejné protisoutěžní dohody se stejnými výrobky do roku 2022. Mohla by Komise v roce 2024 zahájit stíhání podniku A i přesto, že od jeho vystoupení z protisoutěžní dohody uběhlo přibližně 9 let?

Odpověď je prostá. V případě, že se Komisi podaří prokázat porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu, tak Komise zahájí vyšetřování i tohoto podniku a uloží za protisoutěžní jednání pokutu. Jak již bylo mnohokrát zmíněno, jeden pokračující delikt se posuzuje vždy jako jeden celek, tedy fakticky k jeho ukončení došlo ve výše zmíněném modelovém případě, až v roce 2022.²⁰⁷ Z případů, které se skutečně staly,

205 KINDL, Jiří, 2021. Soutěžní právo. 3rd Edition. Prague: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-806-1.

206 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002, čl. 25 odst. 1 písm. b).

207 SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054, s. 552.

a kde Komise spolu se SDEU stály právě před zodpovězením v té době dosud neřešené otázky, je případ *Montecatini* z roku 1999.²⁰⁸

*„Soud prvního stupně tedy správně rozhodl, že jednání, která tvořila součást systémů a sledovala jediný cíl, představovala pokračující porušení ustanovení čl. 85 odst. 1 Smlouvy, tedy pětiletá promlčecí lhůta stanovená v článku 1 nařízení č. 2988/74 mohla začít běžet až ode dne ukončení protiprávního jednání, což bylo podle zjištění Soudu prvního stupně v listopadu 1983.“*²⁰⁹ (překlad autora)

Problematika promlčení jen dále podtrhuje praxi Komise, kdy se snaží, dle mého názoru správně, uměle nepřetrhávat kartelové dohody a posuzovat je komplexně a ve svém důsledku tak, jak je sami podniky zamýšlejí, tedy aby naplnily globální plán.

4.5. Důsledek zrušení rozhodnutí Komise o dopuštění se jednoho pokračujícího deliktu

Několik rozhodnutí Komise, ve kterých shledala podnik vinným z porušování pravidel soutěžního práva ve formě jednoho pokračujícího deliktu, byla následně SDEU zrušena.²¹⁰ Vystává však otázka, jaký to má mít důsledek na samotné rozhodnutí Komise. Zda-li má být zrušeno rozhodnutí celé, nebo pouze ta část, která se týká neprokázané účasti v jednom pokračujícím deliktu. Částečné zrušení rozhodnutí je možné jen v takovém případě, kdy tato část může být z její povahy oddělena od zbytku rozhodnutí. V opačném případě je nutné trvat na tom, aby bylo zrušeno celé rozhodnutí.

V případě *Verhuizingen Coppens* z roku 2011²¹¹ Tribunál dospěl k závěru, že část rozhodnutí Komise, která se věnuje jednomu pokračujícímu deliktu, je neoddělitelná od zbytku, proto je nutné zrušit rozhodnutí Komise jako celek. Konkrétně tuto neoddělitelnost spatřoval v tom, že i přestože Komise pojednávala o jednom pokračujícím deliktu pouze v odůvodnění, nikoli ve výroku, je nutné mít na paměti, že i odůvodnění musí

208 Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Montecatini v. Komise*, C-235/92 P, ECLI:EU:C:1999:362.

209 *ibidem*, bod 196, (překlad autora z Anglického jazyka).

210 Srov. např. Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114, Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, *Verhuizingen Coppens v. Komise*, C-441/11 P, ECLI:EU:C:2012:778, Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, *Soliver v. Komise*, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867, Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, *Villeroy & Boch v. Komise*, C-626/13 P, EU:C:2017:54.

211 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, *Verhuizingen Coppens v. Komise*, T-210/08, ECLI:EU:T:2011:288.

být vystavěno na logických základech, které je možné přezkoumat. A to dle Tribunálu toto rozhodnutí nesplňovalo.²¹²

Tento závěr však korigoval ve svém rozhodnutí Soudní dvůr. Judikoval, že aby bylo možné rozhodnutí zrušit jen částečně, a to za podmínky, že (i) pokud bylo uvedenému podniku při správním řízení umožněno obeznámit se s tím, že je mu vytýkáno každé z jednání tvořících ve svém celku jeden pokračující delikt, a tím pádem se v tomto bodě i hájit, a (ii) uvedené rozhodnutí je v tomto ohledu dostatečně jasné.²¹³ A po posouzení těchto podmínek Soudní dvůr dospěl k závěru, že rozhodnutí Komise tyto skutečnosti naplňuje, tedy lze určitou část oddělit a zrušit pouze tu. Tento závěr také odůvodnil tím, že podnik nemůže být zproštěn své odpovědnosti za jednání, kterých se nesporně účastnil.²¹⁴

„V projednávaném případě z bodů 10 až 12 napadeného rozsudku vyplývá, že Komise ve sporném rozhodnutí uvedla, že dotčená kartelová dohoda měla tři formy, a sice dohodu o cenách, dohodu o předstíraných nabídkách a dohodu o provizích, a že se domnívala, že posledně uvedená dohoda musí být považována za nepřímé určování cen za mezinárodní stěhovací služby v Belgii, zatímco dohoda o předstíraných nabídkách představovala manipulaci při postupech vztahujících se k podávání nabídek, takže ceny uvedené ve všech nabídkách byly úmyslně vyšší, než jaké by byly v konkurenčním prostředí. Dále Tribunál v bodě 28 téhož rozsudku uvedl, že podle sporného rozhodnutí se aktivní účast Coppens na kartelové dohodě omezovala na dohodu o předstíraných nabídkách a že se tato společnost neúčastnila dohody o provizích.

Z procesního spisu vedeného Tribunálem a z bodu 25 napadeného rozsudku tak vyplývá, že společnosti Coppens bylo zaprvé umožněno obeznámit se s tím, že se jí připisuje odpovědnost za dotčené jediné a pokračující protiprávní jednání, a rovněž, že je jí vytýkána účast na dohodách o předstíraných nabídkách jako taková, a že tedy měla možnost se v tomto bodě hájit, a zadruhé, že je sporné rozhodnutí v tomto ohledu dostatečně jasné.“²¹⁵

212 Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, Verhuizingen Coppens v. Komise, T-210/08, ECLI:EU:T:2011:288, bod 32-37.

213 ibidem, bod 46.

214 Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, Verhuizingen Coppens v. Komise, C-441/11 P, ECLI:EU:C:2012:778, bod 45.

215 ibidem, bod 48–49.

Ve stejném období před SDEU probíhal případ *Aalberts Industries*.²¹⁶ I přesto, že Soudní dvůr v tomto rozhodnutí odkazuje na rozhodnutí ve věci *Verhuizingen Coppens*, došel k jinému závěru. A sice Soudní dvůr potvrdil rozsudek Tribunálu o zrušení rozhodnutí Komise.

„Stran otázky, zda měl Tribunál – jak namítá Komise – v každém případě částečně zrušit článek 1 sporného rozhodnutí ve vztahu k odpůrkyním v řízení o kasačním opravném prostředku, jelikož se dotčený podnik účastnil podstatné části jediného a trvajících protiprávního jednání, tj. schůzek FNAS, Soudní dvůr již rozhodl, že akt unijního práva lze částečně zrušit pouze tehdy, jsou-li části, jejichž zrušení je požadováno, oddělitelné od zbytku aktu (...).

Je však nutno konstatovat, že sporné rozhodnutí vytýká odpůrkyním v řízení o kasačním opravném prostředku pouze účast na jediném, komplexním a trvajícím protiprávním jednání. Toto rozhodnutí nekvalifikuje účast společnosti Aquatis na schůzkách FNAS jako porušení čl. 81 ES. Bod odůvodnění 546 sporného rozhodnutí, jež obsahuje výčet protisoutěžních činností, na něž se uvedené rozhodnutí vztahuje, naopak žádný odkaz na schůzky FNAS neobsahuje. Bod 590 odůvodnění sporného rozhodnutí dále výslovně potvrzuje, že Komise považovala za nepřírozené rozdělit „pokračující jednání [dotčených podniků] charakterizované jediným cílem a spatřovat v něm několik odlišných protiprávních jednání, jestliže se ve skutečnosti jedná o jediné protiprávní jednání“.²¹⁷

Z výše uvedených rozhodnutí je zřejmé, že Komise ve svých rozhodnutích musí konstatovat nejen, že se podniky dopustily jednoho pokračujícího deliktu, ale musí i přesně vymezit protiprávní jednání, která jsou považována za části jednoho pokračujícího deliktu.

4.6. Dílčí závěr

Praktická aplikace konceptu jednoho pokračujícího deliktu s sebou přináší řadu otázek, nad kterými se Komise i podnik musí při svém jednání zamýšlet. Komise musí především postupovat tak, aby její postupy a rozhodnutí neporušovala základní práva a současně také, aby stanovila akurátní výši pokuty. Naopak podnik, v případě, kdy chce jednat protisoutěžně, musí zvažovat, jaké přínosy a náklady pro něj z takového jednání vyplývají. Do těchto nákladů

216 Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries a další v. Komise*, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114.

217 Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 7. 2013, *Aalberts Industries a další v. Komise*, C-287-11 P, ECLI:EU:C:2013:445, bod 64-65.

musí zahrnout následky vyplývající z posouzení mezi jedním pokračujícím deliktem a několika samostatnými protisoutěžními jednáními.

Případy zmíněné v této kapitole svým způsobem přetvářejí do té doby aplikovanou praxi, kdy Komisi postačovalo, aby její důkazy byly přesvědčivé a konsistentní, ohledně skutečnosti, že se podniky dopustily porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu.²¹⁸ Naproti tomu SDEU výše uvedenými případy kvalitativně upravil důkazní požadavky na Komisi, které musí prokázat, aby unesla důkazní břemeno. Výše uvedené případy jsou tak zcela v souladu s konsistentní judikaturou SDEU, vážící se k principu presumpce nevinu a principu osobní odpovědnosti, kdy tato má však u jednoho pokračujícího deliktu poměrně specifický charakter.

Komise současně disponuje relativně velkou diskrecí v podobě posuzování promlčení jednoho pokračujícího deliktu, kdy promlčecí lhůta počíná běžet v okamžiku ukončení celého protisoutěžního jednání, nikoli v okamžiku ukončení toho konkrétního, částečného protisoutěžního jednání.

V situaci, kdy SDEU shledá, že Komise učinila chybu v aplikaci práva a nesprávně rozhodla o porušení pravidel soutěžního práva ve formě jednoho pokračujícího deliktu, je SDEU oprávněn zrušit pouze tu část rozhodnutí, která se váže na vyvození odpovědnosti za jeden pokračující delikt, avšak za podmínky, kdy ji lze od zbytku rozhodnutí oddělit. Pakliže tuto část oddělit nelze, musí SDEU zrušit celé rozhodnutí Komise.

Podnik při protiprávním jednání naopak musí vyhodnocovat, zdali jeho jednání je součástí komplexu protisoutěžních dohod, či se jeho jednání natolik diferuje od posuzovaného komplexu, že zde pro něj plyne nebezpečí uložení několika pokut.

218 Srov. např. Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. 3. 1984, CRAM v. Komise, C-29/83, ECLI:EU: C:1984:130, bod 20; Rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 3. 1994, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise, C- 89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, ECLI:EU: C:1993:120, bod 127; Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. 7. 2000, Volkswagen v. Komise, ECLI:EU:T:2000:180, bod 43 a 72.

5. Závěr

Předkládaná práce si kladla za cíl představit koncept jednoho pokračujícího deliktu v soutěžním právu EU. V první části této práce byl popsán vývoj konceptu jednoho pokračujícího deliktu, kdy bylo především vysvětleno, proč se Komise uchýlila k aplikaci tohoto konceptu – postihnutí komplexních protisoutěžních dohod. Ve druhé části této práce byly detailně popsány jednotlivé znaky tohoto konceptu, aby bylo možné zhodnotit, jakým způsobem se změnila aplikační praxe ze strany Komise. S aplikační praxí je nepochybně spojen i proces dokazování, kdy byl detailně zanalyzován standard důkazního břemene, který musí Komise při prokazování unést. Na tuto analýzu navazovaly podkapitoly, které se věnovaly praktickým důsledkům pro odsouzené podniky, konkrétně problematika ukládání pokuty, respektive promlčení protisoutěžního jednání. V závěrečné části práce bylo kladeno za cíl zjistit důsledek, který je vyvolán chybnou aplikací práva ohledně jednoho pokračujícího deliktu ze strany Komise.

Koncept jednoho pokračujícího deliktu byl Komisí přejat jakožto institut z angloamerického právního systému. Jednalo se o logickou reakci na stále důmyslnější komplexy kartelových dohod, které vykazovaly úzkou propojenost, plánovitost a větší závažnost protisoutěžního jednání. Prvním rozhodnutím v soutěžním právu EU, kde se tento koncept vyskytl, byl případ *Polypropylene*, rozhodnutý v roce 1986. Stále se však jedná o velice recentní problematiku, kterou Komise i SDEU svými rozhodnutími nepřetržitě dotvářejí a upřesňují, důkazem je například nedávno rozhodnutý případ *Scania DE*. SDEU v tomto případě zpřesňoval podmínky přičtení odpovědnosti podniku za zakázané jednání ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

Z analýzy rozhodovací praxe se podávají podstatné znaky, které musí Komise prokazovat vždy, aby mohla podnik shledat vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu. Těmito podstatnými znaky jsou (i) globální plán sledující společný cíl, (ii) úmysl podniku podílet se na tomto plánu a (iii) vědomost podniku o protiprávním jednání ostatních účastníků. Globální plán sledující společný cíl je judikaturní praxí SDEU dále rozváděn o prvky totožnosti a o prvek komplementarity uplatňovaných protisoutěžních jednání. Mezi prvky totožnosti lze řadit (i) totožnost cílů dotčených praktik, (ii) totožnost dotčených výrobků a služeb, (iii) totožnost podniků účastnících se globálního plánu, (iv) totožnost způsobu provádění protisoutěžního jednání, (v) totožnost zeměpisné

působnosti dotčeného protisoutěžního jednání a (vi) totožnost uplatňování protisoutěžního jednání v čase. Komplementaritou je judikaturní praxí myšlena vzájemná doplňkovost protisoutěžního jednání. Je vhodné zmínit, že zbylým podstatným znakům, tedy úmyslu podniku podílet se na globálním plánu a vědomost podniku o protiprávním jednání ostatních účastníků se SDEU ve své judikaturní praxi věnuje detailněji.

V otázce vědomosti Tribunál upřesnil podmínky přispění vlastním jednáním k naplnění globálního plánu, a to za situace, kdy si podnik není vědom jiného protisoutěžního jednání podniků, se kterými on sám dodržuje kartelovou dohodu. Musí zde být postaveno na jisto, že podnik svým vlastním jednáním chtěl přispět ke splnění globálního plánu, který byl sledován i ostatními podniky, a současně byl obeznámen o faktickém uplatňování jednání těchto podniků při sledování téhož cíle, nebo ho mohl alespoň důvodně předvídat.

Nicméně v situacích, kdy se podnik sice stýkal s jinými podniky, které porušovaly hospodářskou soutěž, avšak on si nemohl být vědom protisoutěžních jednání těchto podniků, mu nemůže Komise přičíst odpovědnost za jeden pokračující delikt.²¹⁹ Toto pravidlo se také vztahuje na případy, kdy se podniky stýkaly v rámci obchodních komor či sdružení, v rámci kterých určité podniky jednaly protisoutěžně a jiné podniky o takovémto jednání nemohly vědět, ani ho rozumně předpokládat.

Tribunál taktéž postavil na jisto, kdy lze podniku přičíst odpovědnost za protisoutěžní jednání jiných podniků. A sice za situace, kdy se podnik účastní schůzek s jinými podniky, jejichž předmětem je projednávání protisoutěžního jednání, a kdy si tento podnik není současně vědom, že tato protisoutěžní jednání jsou součástí společného globálního plánu, ani že ostatní účastníci těchto schůzek svým protisoutěžním jednáním naplňují jistý globální plán, nelze pro něj vyvozovat odpovědnost za jeden pokračující delikt. Je však nutné zmínit, že takováto skutečnost nebude mít vliv na deklarování, že podnik porušoval pravidla hospodářské soutěže jediným jednáním.

V rámci povahy jednoho pokračujícího deliktu a obecné tajnosti kartelových dohod SDEU předpokládá, že důkazy o naplnění 3 podstatných znaků konceptu budou mít spíše fragmentární povahu. Proto SDEU přistupuje k závěru, že je Komise pro rekonstrukci celého skutkového stavu oprávněna využívat domněnky a nepřímé důkazy, které jí usnadňují

²¹⁹ Pozn. autora: Je však nutné mít na paměti, že tím nemusí být vyloučena odpovědnost za separátní porušení pravidel hospodářské soutěže.

prokázat, že se podniky dopustily porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu. Jednotlivé rozvíjející znaky uvedené v kapitole 3.2 a 3.3 jsou pak někdy více či méně dominantní v konkrétních, posuzovaných případech. V některých případech SDEU ani netrvá na prokazování těchto rozvíjejících znaků, jako například znak komplementarity v případě *Siemens* či *Villeroy & Boch*. Tato fragmentární povaha důkazů však neznamená, že by na Komisi byly kladeny menší důkazní požadavky, než tomu bylo v minulosti. Naopak je vždy nutné posuzovat, zdali jsou předložené dedukce natolik přesvědčivé a jeví se jako jediné možné, aby z nich bylo možné vyvodit odpovědnost za dopuštění se porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu.

V situacích, kdy Komise nesprávně rozhodla o protisoutěžním jednání a uznala podnik vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu, je na SDEU, aby posoudil, zdali je tato část oddělitelná od zbytku rozhodnutí, a případně zrušil jen tuto oddělitelnou část. Z analýzy judikatury SDEU se podává, kdy lze považovat takovou část rozhodnutí za oddělitelnou. K částečnému zrušení rozhodnutí lze přistoupit pouze v případě, že (i) bylo uvedenému podniku při správním řízení umožněno obeznámit se s tím, že je mu vytýkáno každé z jednání tvořících ve svém celku jeden pokračující delikt, a tím pádem se v tomto bodě i hájit, a že (ii) uvedené rozhodnutí je v tomto ohledu dostatečně jasné. V případě, kdy tyto podmínky nejsou splněny, je SDEU povinen zrušit rozhodnutí jako celek.

Syntézou výše uvedených závěrů vyplývá, že v případě, kdy chce Komise prokázat, že se podnik dopustil porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu, musí vždy přesvědčivě prokázat naplnění 3 podstatných znaků jednoho pokračujícího deliktu. V opačném případě SDEU rozhodne, že Komise pochybila při aplikaci práva a neshledá podnik vinným z porušení pravidel hospodářské soutěže ve formě jednoho pokračujícího deliktu. A současně vzniká povinnost Komise vyšetřovaný podnik obeznámit se skutečností, že mu je vytýkáno každé jednání tvořících ve svém celku jeden pokračující delikt, a rozhodnutí je v této části dostatečně jasné. Navazující rozvíjející znaky záleží vždy na specifičnosti konkrétního případu.

Seznam použitých zkratek

Barevné trubice pro obrazovky televizorů, dále jen „CPT“.

Barevné trubice pro počítačové monitory, dále jen „CDT“;

Evropská komise, dále jen „Komise“;

Francouzské federaci sanitárního vybavení dále jen „FNAS“;

Single and continuous infringement, dále také „SCI“;

Soudní dvůr evropské unie, dále jen „SDEU“;

Smlouva o Evropském společenství, dále jen „SES“;

Smlouva o fungování Evropské Unie, dále jen „SFEU“;

Seznam použité literatury

Monografie a učebnice

BAILEY, David a Laura Elizabeth JOHN. Bellamy & child: European Union law of competition. Eight edition. New York, NY: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-198-79475-2.

BLOCKX, Jan. Mens rea in Article 101 TFEU, Mens Rea in EU Antitrust law: When Intentions Matter. Antwerp : University of Antwerp, Faculty of Law, 2019. ISBN 978-94-0352-353-8.

FAULL, Jonathan, Ali NIKPAY a Deirdre TAYLOR. Faull & Nikpay: the EU law of competition. Third edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-966509-9.

KINDL, Jiří, 2021. Soutěžní právo. 3rd Edition. Prague: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-806-1.

WHISH, Richard a David BAILEY. Competition Law. Ninth edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-877906-3.

Odborné články

ALEXIADIS, Peter, SWANSON, Daniel G, GUERRERO, Alejandro. Raising the EU Evidentiary Bar for the “Single and Continuous Infringement” Doctrine. Online. Roč. 2016. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.concurrences.com/en/review/numeros/no-4-2016/articles/raising-the-eu-evidentiary-bar-for-the-single-and-continuous-infringement-81844>.

BERQVIST, Christian. A Single and Continuous Infringement. Online. European Competition and Regulatory Law Review. 2021, s. 1-22. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3929461.

EUROPEAN COMMISSION. Report on Competition Policy 2022. COM(2023) 184. 2023, Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/437a4c42-9fb1-11ee-b164-01aa75ed71a1>. ISSN 1977-1789.

FRESE, Michael J. Civil liability for Single and Continuous Infringement. Online. World Competition Law and Economics Review. 2018, roč. 41, č. 2, s. 179-196. [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-woco-410202?q=Civil%20Liability%20for%20Single%20and%20Continuous%20Infringements>.

FRESE, Michael J. Fines and Damages under EU Competition Law: Implications of the Accumulation of Liability. Online. World Competition Law and Economics Review. 2011, roč. 34, č. 3, s. 397-432. Dostupné [cit. 2024-02-27]. z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-kcl-woco-34303?q=Fines%20and%20Damages%20under%20EU%20Competition%20Law%20%E2%80%93%93Implications%20of%20the%20Accumulation%20of%20Liability>.

HARDING, Christopher, JOSHUA Julian M. Regulating Cartels in Europe : A Study of Legal Control of Corporate Delinquency [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/37145834_Regulating_Cartels_in_Europe_A_Study_of_Legal_Control_of_Corporate_Delinquency

JOSHUA, Julian M., JORDAN, Sarah. Combinations, Concerted Practices and Cartels: Adopting the Concept of Conspiracy in European Community Competition Law Symposium on European Competition Law. Online. Roč. 2004. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/njilb/vol24/iss3/24/>.

JOSHUA, Julian M. Single Continuous Infringement of Article 81 Ec: Has the Commission Stretched the Concept Beyond the Limit of Its Logic? Online. Roč. 2021. [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: https://www.biicl.org/files/4360_single_continuous_infringement_of_article_81_ec_2.pdf.

OLIVER, Peter a BOMBOIS, Thomas. Competition and Fundamental Rights. Online. Journal of European Competition Law & Practice. 2016, roč. 7, č. 10, s. 711-722. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-kcl-jeclap-2015-08-010?q=Competition%20and%20Fundamental%20Rights>.

RILEY, David. Revisiting the Single and Continuous Infringement of Article 101: The Significance of Anic in a New Era of Cartel Detection and Analysis. Online. World Competition Law and Economics Review. 2014, roč. 37, č. 3, s. 293-318. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.kluwercompetitionlaw-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/kli-kcl-woco-370303?q=Revisiting%20the%20Single%20and%20Continuous%20Infringement%20of%20Article%20101:%20The%20Significance%20of%20Anic%20in%20a%20New%20Era%20of%20Cartel%20Detection%20and%20Analysis>.

ROMIĆ, Mirna. Particularities of Proving a Single and Continuous Infringement of EU Competition Rules. Online. 2020. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://yars.wz.uw.edu.pl/images/yars2020_13_22/YARS_13_22_9_Romic.pdf.

SEIFERT, Konstantin. The Single Complex and Continuous Infringement – “Effet” Utilitarianism? European competition law review. 2008, roč. 29, č. 9, s. 546-556. ISSN 0144-3054.

WEBER, Waller, Spencer. The Political Face of Antitrust. Online. Roč. 2021. [cit. 2023-12-01]. Dostupné z: <https://lawcommons.luc.edu/facpubs/699/>.

Seznam použitých právních předpisů a soft law

Smlouvy

Smlouva o založení Evropského společenství (konsolidované znění) [1992] Úř. Věst. C 224.

Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění) [2012] Úř. věst. C 326/13.

Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění) [2016] Úř. věst. C 202/01.

Nařízení

Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy.

Zákony

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Pokyny

Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, (2006/C 210/02).

Cizí právní předpisy

Sherman Act 26 Stat. 209, 15 U.S.C. §§ 1–7.

Seznam použité judikatury

Rozhodnutí SDEU

Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. 3. 1984, CRAM v. Komise, C-29/83, ECLI:EU: C:1984:130.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 24. 10. 1991, RHÔNE-POULENC v. Komise, T-1/89, ECLI:EU:T:1991:56.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. 12. 1991, Enichem Anic v. Komise, T-6/89, ECLI:EU:T:1991:74.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. 12. 1991, Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, ECLI:EU:T:1991:75.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 10. 3. 1992, Shell v. Komisi, T-11/89, ECLI:EU:T:1992:33.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 3. 1994, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Commission C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, ECLI:EU: C:1993:120, bod 127.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 14. 5. 1998, Sarrió v. Komise, T-334/94, EU:T:1998:97.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 20. dubna 1999, LVM v. Komise, T-305/94, T-306/94, T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, Anic Partecipazioni v. Komise, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, Montecatini v. Komise, C-235/92 P, ECLI:EU:C:1999:362.

Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 3. 2000, Cimenteries CBR v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, ECLI:EU:T:2000:77.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. 7. 2000, Volkswagen v. Komise, ECLI:EU:T:2000:180.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 11. 2000, Sarrió SA v. Komise, C-291/98 P, ECLI:EU:C:2000:631.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 13. 12. 2001, Krupp Thyssen Stainless v. Komise, T-45/98, ECLI:EU:T:2001:288.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 20. 3. 2002, Sigma Technologie v. Komise, T-28/99, EU:T:2002:76.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 16. 12. 2003, DEP Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, T-5/00 a T-6/00, T:2003:342.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 1. 2004, Aalborg Portland v. Komise, C-204/00 P, ECLI:EU:C:2013:464.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 7. 2005, ThyssenKrupp Stainless GmbH v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, ECLI:EU:C:2005:454.

Rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 15. 6. 2005, SGL Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, ECLI:EU:T:2005:220.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. 11. 2005, Union Pigments v. Komise, T-62/02, ECLI:EU:T:2005:430.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 9. 2006, Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, EU:C:2006:593.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 5. 12. 2006, Westfalen Gassen Nederland v. Komise, T-303/02, ECLI:EU:T:2006:374.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. 12. 2007, BASF AG a UCB SA v. Komise, T-101/05 a T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380.

Rozsudek Tribunálu ze dne 28. 4. 2010, Amann & Söhne a Cousin Filterie v. Komise, T-446/05, ECLI:EU:T:2010:165.

Rozhodnutí Soudního dvora ze dne 1. 7. 2010, Knauf Gips KG v. Komise, C-407/08 P, ECLI:EU:C:2010:389.

Rozsudek Tribunálu ze dne 8. 9. 2010, Deltafina v. Komise, T-29/05, ECLI:EU:T:2010:355.

Rozsudek Tribunálu ze dne 3. 3. 2011, Siemens v. Komise, T-110/07, ECLI:EU:T: 2011:68.

Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, Aalberts Industries a další v. Komise, T-385/06, ECLI:EU:T:2011:114.

Rozsudek Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, Comap v. Komise, T-377/06, ECLI:EU:T:2011:108.

Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, Verhuizingen Coppens v. Komise, T-210/08, ECLI:EU:T:2011:288.

Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 6. 2011, Team Relocationis a další v. Komise, T-204/08, ECLI:EU:T:2011:286.

Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 11. 2011, Low & Bonar v. Komise, T-59/06, ECLI:EU:T:2011:669.

Rozsudek Tribunálu ze dne 30. 11. 2011, Quinn Barlo v. Komise, T-208/06, ECLI:EU:T:2011:701.

Rozsudek Soudního dvora, ze dne 6. 11. 2012, Otis a další v. Komise, C-199/11, ECLI:EU:C:2012:684.

Rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2012, Alamet v. Komise, T-410/09, ECLI:EU:T:2012:676.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 2. 2012, Toshiba Corporation v. Komise, C-17/10, ECLI:EU: C:2012:72.

Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 12. 7. 2011, Toshiba Corp. v. Komise, T-113/07, ECLI:EU:T:2011:343.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 12. 2012, Verhuizingen Coppens v. Komise, C-441/11 P, ECLI:EU:C:2012:778.

Rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2013, Trelleborg Industrie v. Komise, T-147/09, ECLI:EU:T:2013:259.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 30. 5. 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, ECLI:EU:C:2013:351.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 7. 2013, Aalberts Industries a další v. Komise, C-287/11 P, ECLI:EU:C:2013:445.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 7. 2013, Team Relocations NV v. Komise, C-444/11 P, ECLI:EU:C:2013:464.

Rozsudek Tribunálu ze dne 13. 9. 2013, Masco a další v. Komise, T-378/10, ECLI:EU:T:2013:469.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 12. 2013, Siemens AG, Mitsubishi Electric Corp. a Toshiba Corp. v. Komise, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, ECLI:EU: C:2013:866.

Rozsudek Tribunálu ze dne 6. 2. 2014, AC-Treuhand AG v. Komise, T-27/10, ECLI:EU:T:2014:59.

Rozsudek Tribunálu ze dne 10. 10. 2014, Soliver v. Komise, T-68/09, ECLI:EU:T:2014:867.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. 6. 2015, Fresh Del Monte Products Inc v. Komise, C-293/13 P, EU:C:2015:416.

Rozsudek Soudu Tribunálu ze dne 9. 9. 2015, Toshiba Corp. v. Komise, T-104/13, ECLI:EU:T:2015:610.

Rozsudek Soudního dvora, ze dne 22. 10. 2015, AC-Treuhand AG v. Komise, C-194/14 P, ECLI:EU:C:2015:717.

Rozsudek Tribunálu ze dne 16. 12. 2015, Martinair Holland NV v. Komise, T-67/11, ECLI:EU:T:2015:984.

Rozsudek Tribunálu ze dne 15. 12. 2016, Infineon Technologies v. Komise, T-758/14, ECLI:EU:T:2016:737.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 1. 2017, Toshiba Corp. v. Komise, C-623/15 P, ECLI:EU:C:2017:21.

Rozhodnutí Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, Zucchetti Rubinetteria v. Komise, C-618/13 P, ECLI:EU:C:2017:48.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 1. 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-626/13 P, EU:C:2017:54.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 9. 2018, Infineon Technologies v. Komise, C-99/17 P, ECLI:EU:C:2018:773.

Rozsudek Tribunálu ze dne 24. září 2019, HSBC a další v. Komise, T-105/17, ECLI:EU:T:2019:675.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. 5. 2020, NKT Verwaltung a NKT v. Komise, C-607/18 P, ECLI:EU:C:2020:385.

Rozsudek Tribunálu ze dne 2. února 2022, Scania a další v. Komise, T-799/17, ECLI:EU:T:2022:48.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 2024, ve věci Scania a další v. Komise, C-251/22 P, ECLI:EU:C:2024:103.

Rozhodnutí národních soudů

Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 12. 12. 1910, Kissell & Harned v. Spojené státy Americké, 218 U.S. 610 (1910).

Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 28. 3. 1949, Krulewitch v. Spojené státy Americké, 336 U.S. 440 (1949).

Rozsudek Odvolacího soudu Spojených států amerických ze dne 13. 4. 1978, Consolidated Packaging Corp. v. Spojené státy Americké, 575 F.2d 117, 119 (7th Cir. 1978).

Rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 29. 6. 1978, United States Gypsum Co. v. Spojené státy americké, 438 U.S. 422, (1978).

Rozsudek Odvolacího soudu Spojených států amerických ze dne 16. 8. 1989, Martinez de Ortiz v. Spojené státy americké, 883 F.2d 515, 523-25 (7th Cir.1989).

Rozsudek Nejvyššího spolkového soudu ze dne 3. 5. 1994, Fortgesetze Handlung, WuW/E bgh 2929.

Rozsudek Obvodního soudu pro New Jersey, ze dne 20. 10. 2011, Magnesium Oxide Antitrust Litigation, No. CIV. 10-5943 DRD, 2011 WL 5008090.

Rozsudek Obvodního soudu pro Obvod Severní Kalifornie ze dne 5.4. 2013, High-Tech Employee Antitrust Litigation, 856 F. Supp. 2d 1103, 1119-20.

Rozsudek Obvodního soudu pro Obvod Severní Ohio ze dne 9. 2. 2015, Polyurethane Foam Antitrust Litigation, No. 1:10 MD 2196, 2015 WL 520930.

Rozsudek Nejvyššího spolkového soudu ze dne 19. května 2020, Schienenkartell III, KZR – 70/17, ECLI:DE:BGH:2020:190520UKZR70.17.0.

Rozhodnutí Komise

Rozhodnutí Komise ze dne 23. 4. 1986 ve věci IV/31.149 — Polypropylene.

Rozhodnutí Komise ze dne 30. 11. 1994 ve věci IV/33.126 a 33.322 — Cement

Rozhodnutí Komise ze dne 21. 10. 1998 ve věci IV/35.691 — Pre-insulated pipe cartel

Rozhodnutí Komise ze dne 30. 10. 2002 ve věci AT.35.587 — PO Video Games, AT.35.706 PO Nintendo Distribution a AT.36.321 Omega — Nintendo

Rozhodnutí Komise ze dne 17. 12. 2002 ve věci AT.37.667 — Specialty Graphite

Rozhodnutí Komise ze dne 3. 12. 2003, ve věci AT.38359 — Electrical and mechanical carbon and graphite products.

Rozhodnutí Komise ze dne 3. 9. 2004, ve věci AT.38069 — Copper Plumbing Tubes.

Rozhodnutí Komise ze dne 26. 10. 2004, ve věci AT.38338 — PO/Needles.

Rozhodnutí Komise ze dne 9. 12. 2004, ve věci AT.37533 — Choline chloride.

Rozhodnutí Komise ze dne 13. 10. 2005, ve věci AT.38337 — PO/Thread.

Rozhodnutí Komise ze dne 3. 5. 2006, ve věci AT.38620 — Hydrogen Peroxide and Perborate.

Rozhodnutí Komise ze dne 31. 5. 2006, ve věci AT.38645 — Methacrylates.

Rozhodnutí Komise ze dne 20. 9. 2006, ve věci AT.38121 — Fittings.

Rozhodnutí Komise ze dne 19. 9. 2007, ve věci AT.39168 — Fasteners.

Rozhodnutí Komise ze dne 1. 10. 2008, ve věci AT.39181—Candle waxes.

Rozhodnutí Komise ze dne 15. 10. 2008, ve věci AT.39188 — Bananas.

Rozhodnutí Komise ze dne 12. 11. 2008, ve věci AT.39125 — Carglass.

Rozhodnutí Komise ze dne 28. 1. 2009, ve věci AT.39406— Marine Hoses.

Rozhodnutí Komise ze dne 23. 6. 2010, ve věci AT.39092 — Bathroom Fittings and Fixtures.

Rozhodnutí Komise ze dne 9. 11. 2010, ve věci AT.39258 — Airfreight.

Rozhodnutí Komise ze dne 5. 12. 2012, ve věci AT.39437 — TV and computer monitor tubes.

Rozhodnutí Komise ze dne 27. 11. 2013, ve věci AT.39633 — Shrimps.

Rozhodnutí Komise ze dne 27. 9. 2017, ve věci AT.39824 — Trucks.

Rozhodnutí Komise ze dne 21. 3. 2018, ve věci AT.40136 — Capacitors.

Rozhodnutí Komise, ze dne 8. 7. 2021, ve věci AT.40178 — Car Emission.

Stanoviska Generálního advokáta

Stanovisko generálního advokáta Georgese Cosmase ze dne 15. července 1997, Anic Partecipazioni SPA, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1997:357.

Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 8. 12. 2005, ve věci Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, ECLI:EU:C:2005:752.